

KATEHEZE

O SAKRAMENTU POTVRDE

---

1. Potvrda znači jačanje, učvršćenje vjere

cilj prve kateheze:

UVIDJETI POVEZANOST KRŠTENJA I POTVRDE

1. UVODNO RAZMIŠLJANJE

Povezanost krštenja i potvrde

Na vjeronaučnu pripremu za pričest javili su se dječaci i djevojčice koji su već kršteni. Krštenje i potvrda stoje u uskoj vezi. U prvoj su Crkvi krštenje i potvrda podjeljivani zajedno. U istočnim Crkvama ova je praksa zadržana sve do danas. Također i u zapadnoj Crkvi, kod krštenja odraslih, ovo je nerazdvojno povezano s potvrdom. Kod krštenja djece, naprotiv, u zapadnoj se Crkvi ustalila vremenska odvojenost podjele ovih dvaju sakramenata.

Polaganje ispovijesti vjere, što je za krštenje odraslih bitni preduvjet za primanje sakramenta krštenja, ne može se očekivati od male djece. Podjela potvrde u kasnijoj dobi, kad se djeca počinju orijentirati, kad mogu i hoće sami za sebe govoriti, omogućuje vlastito priznanje vjere potvrđenika.

Kod krštenja svog djeteta roditelji polažu vlastitu ispovijest vjere. Obećaju da će odgajati svoje dijete u vjeri koju oni ispovijedaju. Kod potvrde se od samih potvrđenika traži vjera. Oni su u međuvremenu odrasli u vjeri i priznaju je kao svoju. Tim ujedno priznaju krštenje što su ga primili kao dojenčad.

Potvrda znači jačanje, učvršćenje vjere. Vjera što je od krštenja narasla jača i učvršćuje se. To se događa, s jedne strane, kroz to da Bog osposobljuje čovjeka za odlučan i samostalan kršćanski život, s druge pak strane, sam čovjek želi razumjeti i prihvatiti vjeru u Krista.

Kateheze se sastoje od sadržajnog i metodološkog vida:

- = sadržajni vid
- = metodološki vid

Koncepcija vjeronaučnog sata

Pretpostavlja se da se na ovom satu grupa prvi put sastaje. Da bi se moglo raditi u opuštenosti i prijateljskom ozračju, trebaju se dječaci i djevojčice međusobno upoznati. To obostrano upoznavanje može se postići tako da se međusobno intervjuiraju. Razumije se da grupa, čiji se članovi već poznaju, može izostaviti ovaj Uvod. U tom slučaju dosta je da se kateheta predstavi.

Uključenje u razgovor namjerno je tako zamišljeno da omogućuje djeci da iznesu svoje prijedloge i saznanja o potvrđi. To je važno i zato da se jednostrana, izvanjska ili kriva mišljenja navedu ili kao takva prepoznaju. Na te izjave može se kateheta uvijek nadovezati da bi razjasnio nesporazume i ispravio pogrešna mišljenja.

Pitanje povezanosti krštenja i potvrde ide zatim da se omogući stvarna razmjena informacija. Djeca trebaju osjetiti da su oni sada glavni, da se radi o njima, o njihovu vjerovanju. Primanje sakramenta potvrde stavlja pred djecu jedan zahtjev (izražen kroz vlastitu prijavu za potvrdu). To treba djecu pobuditi i motivirati za daljnje sudjelovanje u pouci.

2. CILJEVI

Potvrdenici trebaju:

- upoznati povezanost krštenja i potvrde;
- razumjeti značenje vlastite odluke u vjeri.

3. METODIČKA SREDSTVA:

- plakat (ili ploča);
- radni list 1/1 „Krštenje – potvrda”.

4. TOK SATA

- intervjuiranje;
- razgovor;
- pojedinačni doprinosi;
- sažetak (pregled).

4. 1. Intervjuiranje: pozdrav i upoznavanje

□ a) Kateheta se predstavi i pozdravi krizmanike.

b) Poticaj za rad u dvoje: Želimo se zajedno pripremiti za potvrdu. Da bismo se obostrano upoznali, neka svatko intervjura svoga susjeda.

○ Voditelj intervjua pita o hobiju, o momčadi u sportskom društvu ili o grupi mladih i slično.

Napomena: Ako se članovi grupe već poznaju, može se odmah pristupiti u razgovor.

□ c) Svatko predstavlja svoga susjeda grupi i ukratko kaže nešto o njegovu životu.

4. 2. Uvodni razgovor: Što znači potvrda?

□ a) Poticaj za razgovor:

Sastali smo se ovdje da bismo se zajedno pripremili za primanje sakramenta potvrde. Na što mislite kad čujete riječ – potvrda?

b) Kateheta piše odgovore na plakat ili ploču. Na koncu kateheta dadne kratko objašnjenje značenja riječi potvrda. Odgovori koji se podudaraju potcrtaju se na plakatu.

○ Od rođenja do sada vi ste prošli dugi razvojni put. Postali ste veći i pametniji. Sad ste toliko veliki da postupno postajete samostalni. Mi, stariji (roditelji, učitelji, svećenici, drugi odrasli) odgajali smo vas. Sad je pak vrijeme da se vi sami sve više odgajate. Ako vam mi razjasnimo najvažnije stvari u životu, uvjereni smo da ćete prihvatiti naš savjet i prijedlog i sami pronaći rješenje. Riječ „potvrda” (prema grčkom „krizma”, latinskom „firma”) znači okrepljenje, ojačanje, učvršćenje. Vi trebate biti *okrijepljeni, ojačani, učvršćeni, kako biste postali samostalniji i sami mogli kročiti svojim putem.*

4. 3. Samostalni doprinosi na temu „Krštenje i potvrda”

○ U potvrđi treba ojačati i nastaviti ono što je u krštenju započeto.

□ a) Poticaj za razgovor:

Kateheta upozorava na povezanost krštenja i potvrde i potiče razgovor o radnom listu 1/1.

b) Svaki krizmanik obradi sa svojim susjedom sadržaj lista 1/1, te postavljena pitanja i odgovore o krštenju i potvrđi.

4. 4. Sažetak

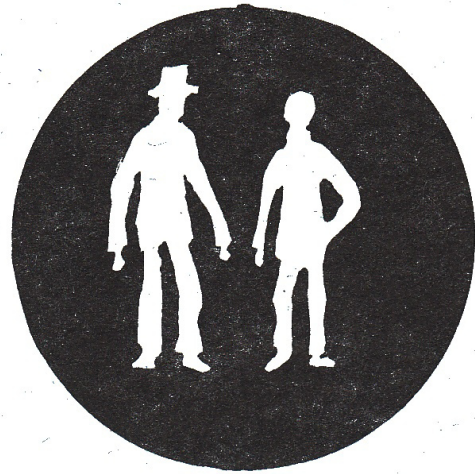
□ Kateheta najprije porazgovara o slikama:

- malo dijete – veliko dijete;
- držanje za ruku – pratnja;

Mogu li ova dva lika nešto reći o krštenju i potvrđi?

KRŠTENJE

POTVRDA

Koga se pita o njegovoj vjeri i koga se podsjeća na odgovornost?

Tko pomaže mladom čovjeku da živi kao kršćanin?

Tko podjeljuje sakrament?

Riječi podjele glase:

Ja te krstim
u Ime Oca i Sina
i Duha Svetoga

Budi opečaćen
darom Božjim koji je
Duh Sveti

Što znači:

gledanje u lice — oboje gleda u istom pravcu.

Najprije se navedu različita područja čovjekova života u kojima se očituje samostalnost i odgovornost:

biti hranjen — sam jesti;
biti pran od drugih — sam se brinuti o čistoći;
ponavljati što se čuje — izraziti vlastite misli;
držati se za ruku — sam trčati i skakati i sl.

Tada se usporede krštenje i potvrda:

krštenje:	potvrda:
Roditelji ispovijedaju svoju vjeru.	— Potvrdenik ispovjeda svoju vjeru.
Roditelji i kumovi pomažu neposredno	— Roditelji i kumovi pomažu savjetom i primjerom.
Župnik (kapelan) krsti.	— Biskup potvrđuje.
Krštenik postaje dijete Božje i član Crkve.	— Potvrdenik postaje svjesniji svoje odgovornosti kao krštenik i

jasnije spoznaje svoju zadaću u crkvenoj zajednici. Biva ojačan i učvršćen, opečaćen i pomažan Duhom S.

4.5. Molitva

□ Na kraju kateheta moli:

○ Gospodine, Bože naš, zahvaljujemo ti za dar ovog zajedništva. Ono u nama podržava ono što bismo sami zaboravili i izgubili. Ot-krij nam ponovno smisao našega života. Učvrsti naše zajedništvo s tobom i međusobno. Daj nam Duha svoga Sina, našega Gospodina Isusa Krista, koji s Duhom Svetim i s tobom živi i kraljuje u sve vijekje. Amen.

□ Kateheta može slobodno formulirati molitvu kao npr.:

○ Gospodine, zahvaljujemo ti za dar krštenja. Ti si nas učinio svojom djecom i pozvao u zajedništvo Crkve. U potvrdi nam želiš darovati svoga Duha. Otvori naša srca i daj da u ovom vremenu pripreve tvoje riječi bolje razumijemo i puni radosti otkrijemo veličinu tvoga dara. Amen.

2. Ljudi djeluju iz »duha«

cilj druge kateheze:

POSTATI SVJESTAN DA RIJEČI I DJELA ODRAŽAVAJU STAV ČOVJEKA

1. UVODNO RAZMIŠLJANJE

Prošli smo sat pojasnili povezanost krštenja i potvrde. Što se u dubini krštenja dogodilo, treba u potvrdi dalje razvijati i jačati: dobivamo Duha Svetoga i postajemo članovi Crkve. Kod potvrde je riječ o Duhu Svetom. To je za potvrdenike ispočetka apstraktan pojam, bez „oslonca u njihovom životu”. Uz to povezuju s riječju „duh” neke predodžbe, koje mogu prouzročiti nesporazume i(li) odvesti na stranputicu. Treba pokušati osloboditi djecu ovog površnog shvaćanja i ponuditi im cjelovitu sliku stvarnosti. Stoga se ne bi smjelo propustiti porazgovarati o predodžbama koje u sebi sadrže pojam „duh”.

Riječ „duh” upotrebljava se u vrlo različitim značenjima. Djeca to lako povežu s utvarom (sablasi). Oni se često igraju maskara i kruže okolo „kao duhovi”, da bi prestrašili drugu djecu. Čitaju fantastične romane u kojima neki duh ulijeva strah i trepet. U luna-parkovima duhovi pobuđuju različite osjećaje. Duh kao sablast — koji u sebi krije nešto neugodno, tajanstveno.

Duh se rjeđe promatra u vezi s razumom. Ovaj čovjek ima razumijevanja — on je duhovan čovjek. On je čovjek duha — on oštroumno prosuđuje i djeluje. Duh se konačno povezuje s vinskim duhom. Na području alkohola govori se o žestokom piću — špiritu.

Na ovom satu treba djeci posebno razjasniti povezanost riječi duh s raznim značenjima: ovisnost između stava i njemu odgovarajućeg ponašanja nekog čovjeka. Duh je onaj koji ravna ljudima u njihovom djelovanju. Svaki čovjek radi iz nekog određenog duha. Po njegovim riječima i djelima možemo prepoznati „kojeg je duha on dijete”. Oni nam razjašnjavaju njegov stav i temeljni nazor. Iz tog stava čovjek djeluje u „dobrom” ili „lošem” smislu, u „dobrom” ili „lošem duhu.

Iz ovog razmišljanja trebali bi krizmanici nazreti što znači Sveti Duh. On je taj koji treba usmjeravati naš život i djelovanje. Ova će misao biti razrađena na slijedećim satima.

2. CILJEVI

Krizmanici trebaju znati:

- da se riječ „duh” upotrebljava u različitim značenjima;
- da se riječju „duh” može također izraziti stav i temeljno opredjeljenje nekog čovjeka;
- da se riječima i djelima može mjeriti duh nekog čovjeka.

3. METODIČKA SREDSTVA:

- plakat – karton;
- bojice;
- radni list 2/1 i 2/2.

4. TOK SATA:

- razgovor;
- grupni rad: obrada primjera;
- vrednovanje doživljaja u grupi;
- razgovor.

4.1. Spontani prizvuci: Duh – što je to?

□ a) Kateheta dadne slijedeći poticaj za razgovor: Želimo početi s jednom igrom. Ja kažem riječ, a vi kažete spontano što vam pada na pamet. Ako ja npr. kažem „škola”, tada vi vjerojatno mislite na: razred, učitelje, ocjene itd. Važno je dakle da svatko odmah kaže što mu pada na um, bez razmišljanja, bez razlaganja. Ja ću sad pisati što ćete vi reći. Početna riječ je *duh*.

b) Krizmanici govore sve što oni povezuju s riječju *duh*. Kod ove „rijeke misli” pojedini

se izrazi niti diskutiraju niti vrednuju. Kateheta ih ispisuje bez komentara.

○ Mogući izrazi krizmanika: sablast, nevidljiv, bijela odjeća, razum, vinski duh, tajanstven, neprijatan, duševan, bljesak duha, duh drugarstva, dvorski duh, duh razreda, vašarski duh, bezdušan, oduševljenje, duh borbe, knjiga o duhovima.

□ c) Kateheta pokušava iz svega onoga što je rečeno na zgodan način izvući neke misaone veze, odnosno dopuniti niz s novim značenjima.

d) Jedan krizmanik čita još jednom sve što je kateheta zapisao.

4.2. Razgovor: značenje riječi „duh”

□ a) Poticaj za razgovor.

Mnoge riječi koje smo pronašli možemo smjestiti u različita područja. Pokušajmo to.

○ *Duh kao sablast*: Vrijeme duhova, knjiga o duhovima, bijela odjeća, neprijatan, nevidljiv, dvorski duh.

□ b) Kateheta izdvaja riječi koje obilježavaju držanje nekog čovjeka.

○ Duh kao razum: odraz duha, duševan, bezdušan, prisutan duhom, duhovan.

Duh kao držanje nekog čovjeka, odnosno grupe ljudi: duh borbe, duh drugarstva, razredni duh, revolucionarni duh, oduševljenje.

□ c) Dolazimo do zaključka da je duh također izraz za misao i karakter nekog čovjeka, odnosno jedne grupe ljudi. Što se pod tim misli, želimo vidjeti na dva primjera koji vam sigurno nisu strani.

4.3. Grupni rad: obrada primjera

□ a) Krizmanici organiziraju podgrupe od 3–4 člana. Svaka grupa uzme jedan od dva primjera (radni list 2/1 ili 2/2).

b) Grupe određuju svog voditelja koji vodi razgovor u granicama teme i kasnije predstavlja.

○ *Primjer 1*: Vrtar je točno promatrao igru dviju momčadi i uspoređivao. Primijetio je da u pobjedničkoj momčadi vlada drukčiji duh nego u njegovoj. Igrači se dobro razumiju, jedan nadopunjuje drugoga, kolegijalni su, ne psuju, kontroliraju se ako netko od njih izgubi loptu; oni su „prava” momčad.

Kod poraženih vlada svađa; svatko bi htio igrati bolje od drugih. Već su prije igre oni pobijedili; kod poraza uvijek traže nekog žrtvenog jarca, ne bore se dovoljno, nisu ni kakva momčad.

Primjer 2: Da je Katica bila za to, znala sam, jer ona uvijek oduševljeno sudjeluje, ima dobre ideje, vidi potrebe drugih ljudi, zauzima se za njih...

Da je Monika bila protiv, znala sam, jer ona uvijek nešto prigovara, htjela bi da je drugi služe, odmiče se od posla, samo sebe vidi...

Katica i Monika su prave suprotnosti. Katica je poduzetna, aktivna, uslužna, otvorena. Monika je nepokretna, zatvorena, mrzovoljna, sebična.

4.4. Razgovor: duh kao stav čovjeka

□ a) Voditelji grupa iznose doživljaje iz razgovora. Krizmanici imaju priliku porazgovarati s drugim grupama, dopuniti ili promijeniti doživljaje.

b) Kateheta dopunjava razgovor odgovarajućim informacijama.

○ Duh je također izraz za stav ili temeljno opredjeljenje čovjeka ili grupe ljudi. Svaki čovjek djeluje iz određenog duha — iz „dobrog” ili „lošeg” duha. Kao vratar ili voditeljica grupe možemo i mi iz mnoštva promatranja izvući zaključke s obzirom na držanje (karakter) i usmjerenje čovjeka ili grupe.

Kroz njihove riječi i djela što ih slušamo i vidimo, možemo prepoznati „kojeg su duha oni djeca”, tj. iz koje pobude to čine — od „dobrog” ili „lošeg” duha.

□ *Napomena za slijedeći sat* Kateheta zamoli krizmanike da za slijedeći sat pribave fotografije, natpise, naslove, članke iz novina i revija, koji daju naslutiti kako ljudi djeluju iz „dobrog” ili „zlog” duha. Za pojašnjenje navede nekoliko primjera: tuča u jednoj ulici, rat u..., krađa s umorstvom, služenje bolesnima, zdrava i tjelesno oštećena djeca u igri, generacije u razgovoru...

4.5. MOLITVA

□ Na kraju kateheta moli:

○ „Bože, ti tražiš ljude koji o tebi govore i svijetu naviještaju tvoju Radosnu vijest. Pomozi nam da nadvladamo tromost i ljudski obzir i postanemo tvoji svjedoci čitavim svojim životom. To te molimo po Isusu Kristu. Amen.”

□ Ili, kateheta može slobodno formulirati molitvu, kao npr.:

○ „Gospodine, naš Bože, upoznali smo da se ljudi dadu voditi određenim duhom. I mi se prepuštamo katkada dobrom, katkada lošem duhu. Molimo te ipak, vodi nas svakim danom po svom Svetom Duhu. Amen.”

3. »Duh« i »neduh« u svijetu

cilj treće kateheze:

POKUŠATI RAZJASNITI KAKO SE "DUH" I "NEDUH" OČITUJU U ŽIVOTU SVIJETA

1. UVODNO-RAZMIŠLJANJE

Na prošlom satu mogli su krizmanici upoznati da ljudi djeluju iz određenog duha. Njihov se stav i usmjerenje prepoznaje po riječima i djelima.

Ljudi djeluju iz „dobrog” ili „lošeg” duha. svagdašnja iskustva mnogostruko upućuju na prisutnost „duha” ili „neduha” u svijetu. Dosta je pogledati na dnevna zbivanja: izvještaji televizije, radija ili tiska očiti su znakovi različitih načina ljudskog djelovanja. S jedne strane dozivlju nam u svijest da je čovjek spo-

soban zauzeti se za mir u svijetu, brinuti se za siromašne i potlačene, zbog pravde trpjeti. zauzeti se za dobro blišnjega; s druge pak strane upozoravaju da čovjek isto tako može počinuti nepravde i nedjela, prisilu i nasilje, da bi druge ljude izrabio, iskoristio, obeshrabrio, uništio.

Sva ova djela i doživljaji govore o „duhu” ili „neduhu”, koji su prisutni u ovom svijetu. Kao pokretači djelovanja mogu s jedne strane biti: razumijevanje, suosjećanje, dobrotu, ljubav; s druge pak strane: zavist, mržnja, čežnja za dobitkom, srdžba, sebičnost. Ovi

mногоstruki pokretači (motivacije) proizlaze konačno iz određenog čovjekova usmjerenja i svjetonazora.

Krizmanici su za ovaj sat donijeli fotografije, naslove, članke iz novina, časopisa i revija koji govore o postojanju „duha” ili „neduha” u svijetu. Kateheta isto tako pripremi određeni materijal, u slučaju da onaj od krizmanika ne bude dovoljan. Kolaž što će ga krizmanici na ovom satu izraditi sastoji se iz slika, naslova i članaka što će nekom rječitom izrekom biti zaokružen u jednu temu.

Ovaj je način posebno prikladan za prikazivanje kontrasta, za usporedbu oprečnih temeljnih vrednota ili stavova. Takav kontrast slika u kolažu dočarava prisutnost „duha” i „neduha” u svijetu.

Krizmanici trebaju što samostalnije prema svojim predodžbama doraditi kolaž.

Tako i oni koji su manje rječiti uspijevaju izraziti svoje mišljenje i poimanje. Služenje materijalom oslobađa ideje, često dopušta misliti i o onome što se čisto kontemplativno ne da zamisliti. Govori što se riječima često ne da izreći.

2. CILJEVI

Krizmanici trebaju iskusiti:

- da se „duh” i „neduh” očituju u ovome svijetu na mnogovrsne načine;
- da ljudi mogu djelovati iz „dobrog” kao i iz „lošeg” duha;
- da motivi djelovanja proizlaze iz određenog stava i vrednovanja.

3. METODIČKA SREDSTVA:

- slike, naslovi, članci, ilustracije, časopisi, novine, plakat, ljepilo, škare;
- radni list 3/1 „Kojeg duha dijete”.

4. TOK SATA:

- grupni rad: postavljanje kolaža;
- predstavljanje i vrednovanje kolaža;
- razgovor.

4.1. Kolaži: „duh” i „neduh”

- a) Kateheta objašnjava što se podrazumijeva pod pojmom kolaž. To je plakat koji predstavlja točno određenu temu. Crtežima,

člancima, ilustracijama, slikama, bojama i sličnim materijalom što ga nalijepite na jedan karton predstavlja vaše zamisli o ovoj temi.

b) Krizmanici se podijele u grupe od tri do četiri člana. Kateheta dadne slijedeće radne naloge:

Prva grupa:

Načinite kolaž na temu: Kako ljudi djeluju iz „dobrog” duha.

Druga grupa:

Načinite kolaž na temu: Kako ljudi djeluju iz „lošeg” duha.

Treća grupa:

Načinite kolaž u obliku kontrasta u kojem će biti izražene obje gore spomenute teme.

○ U kolažu mogu npr. biti slike i primjeri koji predstavljaju kako ljudi djeluju iz „dobrog” duha: služenje bolesnima, starima, duševno i tjelesno oštećenim ljudima; pomoć u nesreći i katastrofi; djeca koja se međusobno pomažu; ljudi koji se izmiruju; ljudi koji se ljube; ljudi koji suosjećaju; protestne akcije ili akcije solidarnosti...

Kako ljudi djeluju iz „zlog” duha: nasilja u ratu i svakidašnjici; krađa i prevara; klevete i progonstva; nasilja i mučenja; izrabljivanje ljudi; osvete i mržnje...

□ c) Krizmanici iz postojećeg materijala izabiru, slažu i lijepe na plakat.

d) Pojedine grupe izabiru jednog člana koji će predstaviti sadržaj kolaža drugima.

4.2. Objašnjenje kolaža

□ a) Grupa izlaže svoj kolaž na zid ili na drugo mjesto tako da ga mogu svi vidjeti.

b) Izvjestitelj grupe predstavlja kolaž.

c) Krizmanici uspoređuju pojedine kolaže i izabiru kolaž koji najrječitije govori o temi. (Obrazložiti izbor.)

d) Kateheta upućuje krizmanike na pojedine teme kolaža: Koja vas fotografija ili naslov najjače pogada? Zašto baš ta?

e) Krizmanici izabiru posebno izražajne scene i kratko obrazlažu svoj izbor. Nadopunjuju kolaž iskustvom iz svog života.

4.3. Završni razgovor: motivi djelovanja

□ Poticaj za razgovor:

RADNI LIST 3/1

Čovjekove riječi i djela odaju čijeg je duha

Upravo smo pronašli nekoliko slika i naslova koji nas posebno pogađaju. Želimo ove scene još jednom točnije promotriti i pri tome vidjeti zašto čovjek, odnosno grupa ljudi, koje prikazuje ova fotografija, djeluju na taj način. Koji se stav ili usmjerenje krije iza ovog ponašanja?

○ Mogući odgovori: Za „dobar” duh: razumijevanje za čovjeka/ljude, sudjelovanje s njim/a, ljubav prema čovjeku u potrebi, poboljšati svijet, učiniti nešto dobra, ne samo govoriti, već i činiti... Za „zao” duh: ljubomora i zavist, koristoljublje i pohlepnost, mržnja, sebičnost, osveta...

□ b) Kateheta sažme razgovor i upozori da ljudi uvijek djeluju iz određenih pobuda, motiva, stavova.

c) Kateheta objasni oba radna lista 3/1a i 3/b i zamoli da za slijedeću katehezu krizmanici pribave iz dnevnog tiska fotografije, izvještaje, naslove koji izražavaju „duh” iz

kojeg ljudi djeluju, i da to nalijepe na radne listove.

4.4. Molitva

□ Na koncu kateheta moli:

○ „Duše Stvoritelju, obnovi me; Duše ljubavi, učvrsti me; Duše istine, odstrani laž i licemjerstvo; Duše mudrosti, učini me razboritim; Duše jakosti, daj mi snagu; Duše svjetla, rasvjetli tamu; Duše koji sve oživljavaš i pokrećeš, Duše mira, obnovi svijet! Amen.”

□ Krizmanici mogu slobodno izraziti molitvu kao npr.:

○ „Dragi Oče nebeski! Mi često trpimo zbog „neduha” – npr. u školi: zbog ogovaranja ili varanja, zbog svade i zavisti. Ali radujemo se da tvoj dobri Duh vodi ljude: tada se međusobno pomažu i daju prednost drugima. Gospodine, učini me dobrim čovjekom. Stoga – daj mi svoga Duha! Amen.”

4. Isusov Duh je Duh Očev

cilj četvrte kateheze:

U ISUSOVOM DJELOVANJU UPOZNATI OČEV PLAN

1. UVODNO RAZMIŠLJANJE

Ova i slijedeća kateheza (4. i 5.) žele biti za krizmanike susret s Isusom.

- Tko je Isus?
- Kakva je veza Isusa i Duha?
- Kakva je veza između Isusa i mene?

Koncept kateheze

Iz prethodnih kateheza krizmanici su iskusili: duh jednog čovjeka prepoznaje se po onome što govori i čini. Ovo razumijevanje duha sada primijenimo na Isusa. Riječi i djela Isusova trebaju djeci postati razumljiva. Treba im biti jasno „čijeg je on duha”. Može se uzeti ovaj redoslijed:

1. Tko je Isus? Zajedničko ponavljanje.
2. Što on radi? Produbljenje osnovnih spoznaja.
Četiri prizora iz Isusova života pokazuju njegovu djelatnost.

3. Zašto se on U govoru o sebi on to iz- tako ponaša? nosi: Ja tako radim, jer Duh Gospodnji na meni počiva, jer me poslao da tako činim.

U ovoj se katehezi prvi put govori o Bogu, o Isusu i Duhu Svetom. Stoga pristup pripremi ima posebnu važnost. Jasno je da na ovom mjestu ne treba djeci iznositi nikakve dogmatske formule. Kateheza želi uputiti djecu da sretnu Isusa. Stupanj razumijevanja vjere preporučuje određenu dogmatsku „uzdržljivost”. Takav je postupak također (u biti) i teološki opravdan:

- Mi susrećemo Isusa.
- On nam otkriva Oca.
- U oba djeluje Duh Božji.

Ovo dinamično razumijevanje Božjih Osoba dobro je izraženo u Svetom pismu Novog i Starog zavjeta. „Četiri prizora iz Isusova života” (radni list 4/2) trebaju ocrtati i produbiti Isusov stvarni lik. Pojedini odlomci

služe kao primjeri za čitav Isusov život. To djeci postaje jasnije stavljanjem kartica teksta na radni list 4/1.

Crtež bi trebao djeci pomoći da razumiju Isusa onako kako je on to sam rekao. Ujedno može poslužiti kao vizualno produbljenje ili kod neke djece kao pojmovno poniranje. Stoga je važno da kateheta zaokruži cjelinu ovom nizu slika. Izrada velikog plakata treba omogućiti zajednički rad u grupi.

2. CILJEVI

Krizmanici bi trebali upoznati:

- da Isusovo djelovanje pokazuje „čijeg je on duha”,
- da Isus djeluje po Očevu planu.

3. METODIČKA SREDSTVA:

- radni list 4/1 „Prva Isusova propovijed”;
- radni list 4/2 „Četiri prizora iz Isusova života”;
- ilustracija četiriju prizora;
- škarice i ljepljivo.

4. TOK SATA:

- vrednovanje radnih listova;
- razgovor,
- obrada teksta „Četiri prizora iz Isusova života”;
- rad na tekstu i zaključno promatranje.

4.1. Obrada radnih listova

- a) Poticaj za razgovor.
Riječi i djela čovjekova odaju čijeg je duha. Za ovu temu pripremili ste kod kuće zadaću (radni list 3/1 i 3/2).

b) Kateheta pokazuje uspoređivanje i dopunu raznih vidova koji se slažu u cijelini (izbjegavajući utisak da je to pregledavanje i ocjenjivanje domaće zadaće).

4.2. Razgovor: Tko je Isus?

- a) Poticaj za razgovor.
Danas želimo odgovoriti na pitanja: Tko je Isus? Iz kojeg duha on djeluje? Odgovore na ta pitanja nalazimo ako promotrimo što je on činio. Neka svatko kaže što drži najvažnijim u Isusovu životu. Zamisli da

moraš nekome drugome objasniti tko je Isus i da smiješ izabrati samo jedan doživljaj iz njegova života.

b) Krizmanici iznose što znaju o Isusu: činio je čudesna, bio je dobar ljudima, bio je raspet...

4.3. „Četiri prizora iz Isusova života”

○ Čitanje: Mk 2 – ozdravljenje uzetoga; Mt 20 – ozdravljenje slijepca; Iv 11 – uskrsnuće mrtvoga; Mt 14 – nahranjenje mnoštva.

- a) Spomenili smo nekoliko događaja iz Isusova života. Sada želimo poblize promotriti četiri prizora.

b) Djeca dobivaju u ruke radni list 4/2 i čitaju prizore iz Isusova života. Zatim pokušavaju crtežom ilustrirati tekst.

c) Dok krizmanici ilustriraju, kateheta stavlja već pripremljeni veliki crtež na vidljivo mjesto. S pogledom na veliku sliku obradi se zajednički odnos slike i teksta.

4.4. Isusova propovijed: „On me poslao...”

- a) Da li smo Isusa pravilno razumjeli? Najbolje bi bilo kada bismo ga mogli osobno upitati.

On nam je već dao odgovor za vrijeme propovijedi u svom rodnom mjestu.

b) Kateheta čita naglas tekst (4/1) ili ga ispriča svojim riječima („Duh Gospodnji na meni je jer... ..godinu milosti Gospodnje”).

c) Zatim podijeli list 4/1. Djeca izrežu kartice s temama (4/2) i stavljaju ih na odgovarajuća mjesta lista 4/1.

d) Kroz razgovor se razjasni odnos četiriju prizora s četiri rečenice iz Izajinog teksta. (Prorokova riječ samo općenito označava Isusov život i djelovanje, kako je to predstavljeno u četiri rečenice.)

e) Zatim se ukratko prede tekst o Isusovom krštenju (Mt 3,16–17), da bi se na konkretnom primjeru moglo vidjeti djelovanje Duha. Djeca ispisuju koje se radnje događaju u vezi s vodom, duhom, golubom, glasom, krštenjem.

f) Na kraju kateheta sažme rezultat rada: kad je Ivan krstio Isusa u Jordanu, postalo je jasno da Isus na jedinstven način živi i djeluje iz vode i Duha. Tim je Duhom on obdario ljude.

Evangelist Luka pripovijeda kako je Isus započeo svoj javni život. Ide na službu Božju u sinagogu u svom rodnom mjestu Nazaretu. Tamo drži prvi govor: „Kad je ustao da čita iz Pisma, pružiše mu Knjigu proroka Izaije. On otvori knjigu i pročita mjesto na kojem je pisalo:

Duh
Gospodnji
na meni je
jer me Gospodin
pomazao.
Poslao me
da donesem
radosnu vijest
siromasima;
da sužnjima
navijestim

oslobođenje;
da otvorim oči
slijepima;
na slobodu
izvedem
potlačene
i proglašim
godinu milosti
Gospodnje

(Iz 61, 1–2).

Tada zatvori knjigu, vrati je poslužitelju i sjedne. Oči sviiju u sinagogi bijahu uprte u nj. Tada poče govoriti: 'Danas se ispunilo ovo pismo što ste ga upravo čuli' (Lk 4, 16–21).

I zapovijedi da mnoštvo posjeda po travi. On uze pet kruhova i dvije ribe, pogleda na nebo, blagoslovi Boga pa razlomi i dade kruhove učenicima, a učenici mnoštvu. I jedoše svi i nasitiše se Od preteklih ulomaka nakupiše dvanaest punih košara. A blagovalo je oko pet tisuća muškaraca, osim žena i djece.

(Mt 14, 19–21)

Kad su izlazili iz Jerihona, pođe za njim silan svijet. I gle, dva sljepca sjedahu kraj puta. Čuvši da Isus prolazi, povikaše: „Gospodine, smiluj nam se! Sine Davidov!“ Isus se zaustavi, dozove ih i reče: „Što hoćete da vam učinim?“ Kažu mu: „Gospodine, da nam se otvore oči.“ Isus se, ganut, dotače njihovih očiju, i oni odmah progledaše. I pođoše za njim.

(Mt 20, 29–30; 32–34)

Kad je, dakle, Isus stigao, nađe da je onaj već četiri dana u grobu. I reče: „Kamo ste ga položili?“ Odgovoriše mu: „Gospodine, dođi i pogledaj!“ I zaplaka Isus. Tada povika iz svega glasa: „Lazare, hajde van!“ I mrtvac izađe. Noge mu i ruke bile povezane poveljama, a lice omotano ručnikom. Stoga Isus reče: „Odriježite ga i pustite neka ide!“

(Jv 11,17; 34–35; 43–44)

I dođu, noseći k njemu uzetoga. Nosila ga četvorica. Isus, vidjevši njihovu vjeru, kaže uzetome: „Sinko! Otpuštaju ti se grijesi.“ Ustani, uzmi postelju i pođi kući. I on usta, uze odmah postelju i izađe na očigled svima. Svi zanešeni, slavljahu Boga govoreći: „Takvo što nikad još ne vidjesmo!“

(Mk 2,3; 5; 11–12)

4.5. Molitva

□ Na koncu kateheta moli:

○ „Bože, u Isusu iz Nazareta dao si svijetu novog čovjeka. Molimo te, da ga upoznamo, da njegova riječ i primjer budu među nama živi. Otvori nas za susret s njim, zahvati nas njegovim Duhom. Po njemu učini i nas novim ljudima. To te molimo po njemu, Isusu Kristu, Amen.”

□ Ili druga slobodno formulirana molitva:

○ „Gospodine, Bože naš, mi upoznajemo Isusa, tvoga Sina. Ti si ga pomazao svojim Duhom i poslao da pomogne siromašne, slijepima povрати vid, mrtve probudi na život, uzete ozdravi i objavi tvoju dobrotu. Pomozi nam da još bolje upoznamo Isusa i slijedimo njegov poziv. Amen!”

5. Isusov Duh je Duh predanja

cilj pete kateheze:

POKAZATI KAKO JE ISUS DOSLJEDNO SHVATIO I OSTVARIO SVOJ ŽIVOT KAO SLUŽENJE I PREDANJE OCU

1. UVODNO RAZMIŠLJANJE

Djeca se mogu neposredno suočiti s Isusovom izrekom: Mene slijediti znači služiti, dati se na posao.

Kateheta se treba potruditi da djeca shvate ovaj sat kao nužnu dopunu i nastavak prošlih satova. Nikako se ne smije shvatiti kao samovoljni ili slučajno konstruirani moralistički apel. Mnogo bi više trebalo imati karakter poziva, kao dosljedni nastavak Isusova života.

Klasično mjesto za razumijevanje Isusova života pod vidom služenja uzima se prizor pranja nogu (Iv 13,1–20), koji izvrsno sažima bit nasljedovanja Isusa.

– Tko od vas želi biti velik, neka vam bude poslužitelj, i tko želi biti prvi, neka bude sluga svih. Jer Sin Čovječji nije došao da mu služe, nego da on služi (Mt 20, 26–28).

– I tko ne uzme svoj križ i ne slijedi me, nije mene dostojan (Mt 10,38).

Izražajnost prizora pranja nogu leži nadalje u tome što je sam Isus protumačio njegovu znakovitost. Prema starom židovskom i poganskom shvaćanju služba koja najviše ponižava slugu jest upravo pranje nogu, prljavih od prašine, a to čini Gospodin.

Isus sam dodaje: „Dao sam vam primjer da i vi činite onako kako sam i ja vama učinio” (Iv 13,15).

Pri tom se istodobno podrazumijeva: znak pranja nogu navečer prije Isusove muke i čitav život koji Isus poklanja. Tako se može otkloniti brzopleti prigovor: „Kako možemo mi danas činiti ono što je Isus nekada činio?” (Ovim se problemom bavi 7. i 8. kateheza).

2. CILJEVI

Treba omogućiti krizmanicima da shvate:

- da je Isus svjesno prihvaćao svoj život kao služenje/predanje;
- da on poziva svoje prijatelje da ga nasljeduju u tom služenju;
- da u ovom Duhu treba promatrati Isusove riječi i djela, njegovu muku i smrt.

3. METODIČKA SREDSTVA:

- plakat;
- bojice;
- list za kateheze;
- radni list 5/1 „Pranje nogu”;
- radni list 5/2 „Smatram da je dobro što Isus...”;
- radni list 5/3 „Smatramo da je dobro što Isus...”;

4. TOK SATA:

- spajanje satova 4 i 5;
- rad na tekstu;
- grupni rad.

4.1. Spajanje satova: riječ je o Isusu.

□ a) Za početak kateheta objesi veliku sliku s prošlog sata na vidljivo mjesto i nadoveže: Slika nas podsjeća na prošli sat. Dosta smo govorili o Isusu. Čuli smo i vidjeli kako Isus čini ljude sretnim. Danas ćemo još više saznati o njemu.

b) Stoga ću vam ispričati jedan događaj što ga je zapisao evanđelist Ivan.

Opet se slavio blagdan P Ashe u Jeruzalemu. U svakoj kući su se postavljali stolovi s vinom, kruhom, mesom. U svakoj se kući slavilo. Spasitelj pomisli: Još jednom ću slaviti blagdan P Ashe sa svojim učenicima. Dozove Petra i Ivana i kaže im: „Idite i pripremite sve što je potrebno za blagdan!”

„Ali u kojoj kući?” – upitaše učenici.

Isus odgovori: „Idite samo u grad, tamo ćete sresti čovjeka s posudom vode. Idite za njim. Uđite u kuću u koju on uđe. I recite Gospodaru kuće: ‘Gdje je soba u kojoj Učitelj može slaviti P Ashu sa svojim učenicima?’ Tada će vam pokazati veliku sobu u kojoj su već postavljeni stolovi i stolice.”

Tada oba učenika odu u grad, i sve se dogodilo onako kako je Isus rekao. Vidjeli su čovjeka s posudom. Išli su za njim u kuću i gospodar kuće im je pokazao veliku sobu.

Petar i Ivan sve pripreme. Stave na stol kruh, vino i pečeno jagnje.

A kod vrata postave posudu s vodom i pripreme veliki umivaonik. Tu su se mogle oprati noge koje su bile jako prljave od prašine s ulice. Jer ljudi tada nisu imali cipela ni čarapa, već su nosili otvorene sandale. Noge su im bile bose. Stoga su ih morali prati prije jela.

Petar i Ivan pripremili su i jedan ručnik za brisanje nogu. Kad je sve bilo gotovo sjeli su i čekali da dođe Gospodin.

Predvečer dođe Isus s ostalim učenicima u sobu.

Oni su vidjeli umivaonik. Stajao je kraj vrata da se mogu noge oprati. No, tko će ih prati? U bogatim je kućama uvijek bio jedan sluga koji je prao noge svim ljudima koji su išli k stolu. Ali u ovoj kući nije bilo sluge. Tko treba prati noge Gospodinu i učenicima?

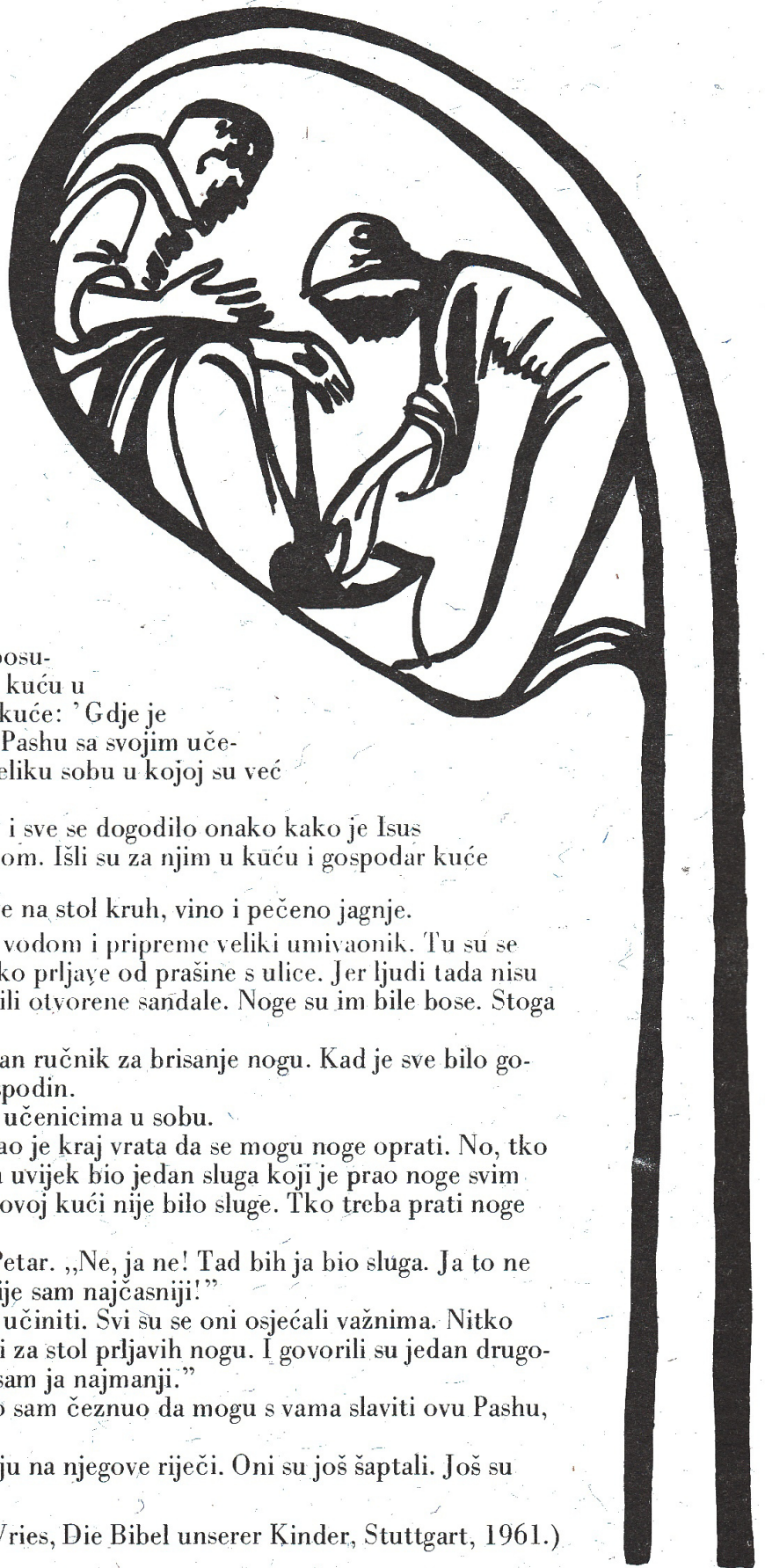
„Moram li to ja?” – pomisli Petar. „Ne, ja ne! Tad bih ja bio sluga. Ja to ne želim biti. Nisam ja najzadnji. Prije sam najčasniji!”

Ni drugi učenici nisu to htjeli učiniti. Svi su se oni osjećali važnima. Nitko nije htio biti najmanji. Svi su sjeli za stol prljavih nogu. I govorili su jedan drugome: „Daj ti!” „Ja to neću. Ta nisam ja najmanji.”

Isus sjede za stol i reče: „Jako sam čeznuo da mogu s vama slaviti ovu P Ashu, jer to će biti zadnji put.”

Ali učenici nisu obraćali pažnju na njegove riječi. Oni su još šaptali. Još su se svadali tko je od njih najveći.

(Prema Anne de Vries, Die Bibel unserer Kinder, Stuttgart, 1961.)

○ Ispripovijeda se događaj o zajedničkoj pripravi na proslavu Pashe. Pripovijedanje se prekine kod mjesta gdje se govori tko će kome prati noge.

4.2. Rad na tekstu: Pranje nogu

□ a) Poticaj:

Što dalje piše, možete sami pročitati (kateheta dijeli radni list 5/1).

b) Pojedinačni rad: Pročitajte tekst i potcrtajte rečenicu koju smatrate najvažnijom. Zbog čega ste se za to odlučili?

c) Krizmanici izmjenjuju iskustva svoga rada. Uspoređuju i opravdavaju svoj izbor.

d) Daljnji tok razgovora: – Petar se jako opire da mu Isus pere noge. Pokušajte objasniti njegovo ponašanje.

○ Petar ne razumije Isusa. Za njega je on učitelj, šef.

□ Konačno Isus uspijeva da ga pridobije. Kako?

○ Isus sklapa savezništvo s Petrom preko pranja nogu.

□ – Kako bi sam Isus htio da razumijemo njegovu gestu?

○ Isus objašnjava svoj čin kao primjer za temeljni stav. On bi htio da apostoli preuzmu taj njegov temeljni stav.

□ – Kako to odgovara onome što smo dosad znali iz Isusova života?

○ Dosad: Isus daruje ljude. Sada: On istovremeno zahtijeva radikalno služenje.

□ Dan iza toga Isus umire na križu. Vidite li neki odnos između pranja nogu na posljednjoj večeri i Isusove smrti?

○ Pranje nogu na posljednjoj večeri trebalo bi pomoći kršćanima da shvate Isusovu smrt na križu kao služenje, kao predanje.

4.3. Grupni rad: „Naša slika Isusa”

□ a) Na kraju htjeli bismo još jednom zajedno promotriti posljednja dva sata. Mi smo puno čuli i naučili iz Isusova života.

Na radnom listu 5/2 nalazi se pitanje koje je upućeno vama sasvim osobno. Napišite što vam spontano dođe na um. (Pojedinačni rad.)

b) Krizmanici pojedinačno odgovaraju na pitanje.

c) Kateheta sakuplja odgovore i dijeli ih na grupe od dva ili tri krizmanika, koji traže najbolje rečenice. Kateheta ih ispisuje na već pripremljen plakat.

d) Karton na kojem se ispisuje „Isusova slika” kateheta objesi uz veliku sliku. Jedan krizmanik čita odgovore.

e) Krizmanici prepisuju ovaj sažetak u svoje bilježnice (radni list 5/3).

Napomena:

Ako je moguće, trebale bi ove obje „slike” ostati na istom mjestu za vrijeme slijedećih sati. Tako će za krizmanike biti zorno predočeno ono što su obrađivali na 4. i 5. satu.

4.4. Molitva

□ Na koncu kateheta moli:

○ „Dobri Oče. Ti si ljudima poslao Isusa. On ih je učinio slobodnim i sretnim. On nam je pokazao tvoju ljubav. On služi ljude sve do sada. Dao nam je primjer. Pomozi nam da čujemo njegov zov i da ga slijedimo. Amen”

RADNI LIST 5/2

Razmisli o posljednjim satovima vjeronauka. Napiši što ti spontano dođe na pamet. /Ovdje se vjeroučenicima dadnu dva čista lista. Prvi s napomenom na početku:

(Ja) smatram da je dobro što Isus . . . . .

.....

i drugi:

RADNI LIST 5/3

(Mi) smatramo da Isus . . . . .

.....

6. Učenici oduševljeni Duhom Božjim

cilj šeste kateheze:

POKAZATI KAKO SE KOD UČENIKA OČITOVALO OVO „ODUŠEVLJENJE”.

1. UVODNO RAZMIŠLJANJE

Čijeg je tko duha, vidi se po njegovim riječima i djelima (druga i treća kateheza).

Isusove riječi i djela svjedoče da on djeluje Očevim, Svetim Duhom (četvrta i peta kateheza).

Sada smo na prekretnici našeg rada – riječ je o Duhu Svetom kao daru uskrslog Krista ljudima koji je:

- djelotvoran u svojim učenicima
(šesta kateheza);
- djelotvoran u ljudima našeg vremena
(sedma kateheza);
- djelotvoran u našoj zajednici
(osma i deveta kateheza);
- djelotvoran u nama samima
(deveta kateheza);
- Očekujemo ga kao silu Božju kod potvrde
(deseta kateheza).

Na ovog obećanog Duha Svetog učenici su trebali čekati. S njim će biti kršteni (Dj 1,5) i snagom ovoga Duha biti će svjedoci Isusa Krista po čitavom svijetu. Očito, ishodište za priopćavanje ovoga Duha svojoj Crkvi, prema sv. Luki, jest duhovski događaj. Stoga je ovaj sat, koji ukratko obrađuje duhovski izvještaj, veza između iskustva Duha sa strane učenika i djelovanja Duha u današnjoj Crkvi.

Pomoć za razumijevanje teksta

a) Pedesetnica: misli se na židovski blagdan što se slavio 50. dan poslije Pashe, prvenstveno kao zahvalna svečanost za žetvu, kasnije kao blagdan sklapanja Sinajskog saveza. Prema jednoj židovskoj legendi Božja riječ na Sinaju razdijelila se na 70 jezika – prema 70 naroda na svijetu – tako da je svaki narod mogao slušati zakon na svom vlastitom jeziku. Ali ga je samo Izrael primio.

b) Oluja: u hebrejskom i grčkom jeziku riječi: vjetar, oluja, puhanje, povjetarac, dah, duh pripadaju istom korijenu. Puhanje vjetra je stoga odgovarajuća slika za dolazak Duha (usp. Post 2,7; Iv 3,8 i Iv 20,22).

c) Plameni jezici: u tekstu se najprije opisuje slika „...i pojavise se plameni jezici...” a tada slijedi imenovanje dara: Duh Sveti.

Vatra je čest biblijski znak za Božju prisutnost (usp. Izl 3,1; 19,16–20; 20,18; Iz 5,24; Otk 4,5). Slika ognjenih jezika vjerojatno je dobila ime po plamenovima vatre.

d) Jezici: dar Duha primili su svi prisutni, ne samo apostoli. Izgled jezika sigurno je priziv na dar govora (jezika). Između (navedene) židovske legende i našeg teksta vjerojatno postoji misaona veza. Dar Duha omogućava otvoreno svjedočanstvo – dosad su učenici sjedili iza zatvorenih vrata, a sad počinju „govoriti u jezicima”. Ova se promjena može dvojako razumjeti: govor na drugom jeziku ili Duhom ispunjen govor kao ekstatičan fenomen, kako to izvješćuje Pavao o Korinškoj zajednici (1 Kor 14). Sastavljač Apostolskih djela (Luka) očito podrazumijeva oba smisla.

e) Ljudi koji su prisustvovali tom događaju i označavaju se kao Parti, Medani itd. jesu Židovi iz ovih zemalja, ne pogani. Međutim, nije riječ o hodočasnici, već o doseljenim dijasporskim Židovima (udovice, stariji ljudi), koji su očekivali Mesiju u Jeruzalemu ili su željeli biti tamo pokopani, jer je Jeruzalem pretpostavljeno mjesto uskrsnuća kojem su se nadali. Luka želi da preko ovog nabranja dadne reprezentativnu grupu naroda kao svjedoka duhovskog čuda.

Od navedenih i važnih izričaja teksta može se obraditi na satu tek jedan dio. Naglasak je na slikama vatre i oluje, kako bi se preko njih mogao predstaviti dolazak Božjega Duha, sukladno biblijskoj tradiciji. Slika jezika namjerno je izostavljena, dijelom da se dobije više vremena za produbljenje značenja slika vatre i oluje, dijelom zbog toga da se predavanje ne opterećuje problemom (govora stranih) jezika. Stoga je naglašeno prevladavanje straha i hrabrost učenika da govore pred stranim ljudima: sve to kao djelovanje Duha Svetoga.

Razmatranje (za katehete)

„Oluja i vatra su najneprijatniji između svih elemenata, i ono što dohvate ne ostavljaju na njegovom mjestu i u njegovom stanju. Tko vjeruje u Duha Svetoga kao u stvoriteljsku Božju djelotvornost i u toj vjeri moli za dolazak ovoga Duha, taj mora znati da s tim zaziva božansko razaranje (silu) i njemu se otvara da ga Bog razori u njegovom posjedovanju, u njegovim navikama, također i u njegovom načinu mišljenja, ako više nije sposoban da bude posuda spasenjskog nemira i preobražavajuće istine. Tko dakle moli: 'Dođi, Duše Sveti...', mora također biti sposoban moliti: 'Dođi i razori me gdje moram biti razoren' (W. Stählin, iz: Jugend mit Gott, A. Pereira, Kevelaer 31973).

2. CILJEVI

Krizmanici trebaju znati:

- da se o Duhu Svetomu govori samo u slikama;
- da slike vatre i oluje označavaju djelovanje Duha Svetoga;
- kako se izražava djelovanje Duha Svetoga;
- što Duh izvodi u učenicima i slušateljima.

3. METODIČKA SREDSTVA:

- fotografije oduševljenih ljudi iz revija, časopisa i sl.;
- plakati;
- radni list 6/1 „Događaj Duhova”;
- radni list 6/2 „Vatra i oluja”.

4. TOK SATA:

- razgovor;
- rad na tekstu;
- grupni rad;
- razgovor.

4.1. Razgovor: oduševljenje ljudi

□ a) Poticaj za razgovor:

Već ste svi susreli ljude koji su oduševljeni mnogim ljudima i stvarima. Navedite mjesta i situacije gdje se ljudi oduševljavaju.

○ Mogući odgovori: nogometno igralište, glazbeni festival, slušanje gramofonskih ploča, kad netko ima neku „ludu ideju” i sl.

□ b) Kateheta prikuplja odgovore i nastavlja: Sva mjesta i situacije koje ste naveli upućuju na jedno kratko oduševljenje ljudi. Ali ima također i oblika oduševljenja koji drže dugo: tjednima, mjesecima, dapače čitav život.

○ Mogući odgovori: oduševljeni planinari, oduševljeni ribiči, pasionirani skupljači maraka, oduševljeni fotografi i sl.

□ Kateheta prikazuje 3–4 fotografije oduševljenih ljudi, izrezane iz revija, i traži da ih opišu. Na ovim fotografijama možete vidjeti oduševljene ljude. Što vam posebno upada u oči? Kako izražavaju svoje oduševljenje? Obratite pažnju posebno na držanje tijela, izražaj lica, ruke...!

d) Kateheta stavlja bitne izričaje na plakat.

4.2. Rad na tekstu: izvještaj duhovskog događaja

□ a) Kateheta uvodi u razgovor o duhovskom događaju, o „oduševljenju” apostola prisutnošću Duha Svetoga. Vidjeli smo da ima ljudi koji se oduševljavaju „duhom” drugih ljudi, određenih situacija. Sada želimo vidjeti kako su prvi kršćani bili „oduševljeni” nazočnošću Duha Svetoga i prema tome se ponašali.

b) Krizmanici najprije čitaju duhovski izvještaj (radni list 6/1).

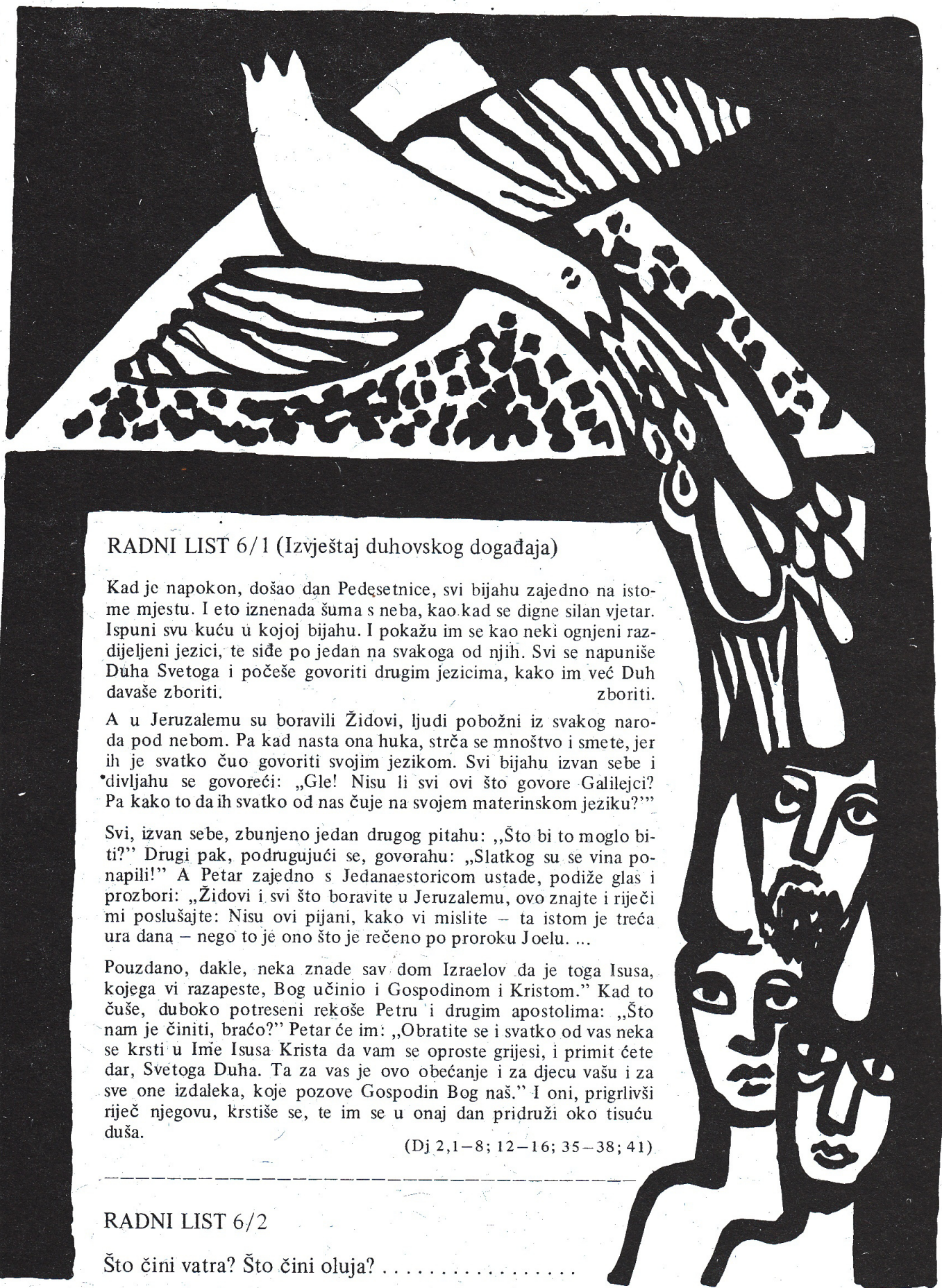
c) Zadatak: u ovom se tekstu opisuje u slikama dolazak Duha Svetoga. Potražite te slike i zaokružite odgovarajuće riječi.

○ Mogući odgovori: dolazak Duha Svetoga izražava se slijedećim slikama: vatra, oluja, previranje, jezici...

4.3. Grupni rad: djelovanje vatre i oluje

□ a) Krizmanici dobiju radni list 6/2, stvore podgrupe i razgovaraju o djelovanju vatre i oluje. Zatim skupe glavne riječi i napišu ih na radni list.

○ Mogući odgovori: djelovanje *vatre*: spaljuje, sagorijeva, svijetli, grije, pročišćava, žari, usijava, razara, plamsa... Djelovanje *oluje*: vuče sa sobom, trga, potresa, hladi, oživljava, razbacuje, goni pred sobom, uzbuđuje...

RADNI LIST 6/1 (Izveštaj duhovskog događaja)

Kad je napokon, došao dan Pedesetnice, svi bijahu zajedno na istome mjestu. I eto iznenada šuma s neba, kao kad se digne silan vjetar. Ispuni svu kuću u kojoj bijahu. I pokažu im se kao neki ognjeni razdijeljeni jezici, te siđe po jedan na svakoga od njih. Svi se napuniše Duha Svetoga i počеше govoriti drugim jezicima, kako im već Duh davaše zboriti.

A u Jeruzalemu su boravili Židovi, ljudi pobožni iz svakog naroda pod nebom. Pa kad nastu ona huka, strča se mnoštvo i smete, jer ih je svatko čuo govoriti svojim jezikom. Svi bijahu izvan sebe i divljahu se govoreći: „Gle! Nisu li svi ovi što govore Galilejci? Pa kako to da ih svatko od nas čuje na svojem materinskom jeziku?”

Svi, izvan sebe, zbunjeno jedan drugog pitahu: „Što bi to moglo biti?” Drugi pak, podrugujući se, govorahu: „Slatkog su se vina popapili!” A Petar zajedno s Jedanaesticom ustade, podiže glas i prozbori: „Židovi i svi što boravite u Jeruzalemu, ovo znajte i riječi mi poslušajte: Nisu ovi pijani, kako vi mislite – ta istom je treća ura dana – nego to je ono što je rečeno po proroku Joelu. ...

Pouzdamo, dakle, neka znade sav dom Izraelov da je toga Isusa, kojega vi razapeste, Bog učinio i Gospodinom i Kristom.” Kad to čuše, duboko potreseni rekoše Petru i drugim apostolima: „Što nam je činiti, braćo?” Petar će im: „Obratite se i svatko od vas neka se krsti u Ime Isusa Krista da vam se oprostite grijesi, i primit ćete dar, Svetoga Duha. Ta za vas je ovo obećanje i za djecu vašu i za sve one izdaleka, koje pozove Gospodin Bog naš.” I oni, prigrlivši riječ njegovu, krstiše se, te im se u onaj dan pridruži oko tisuću duša.

(Dj 2,1–8; 12–16; 35–38; 41)

RADNI LIST 6/2

Što čini vatra? Što čini oluja? .....

4.4. Razgovor: vatra i oluja kao slike dolaska Duha Svetoga

□ a) Izvjestitelji grupa iznose rezultate.

b) Poticaj za razgovor:

Zbog ovih svojstava upotrebljavamo često vatru i oluju kao slike u svagdašnjem govoru, npr.: bacio je vatru, on ga je uzvitlao... Pronađimo još primjera i objasnimo ih.

○ Mogući odgovori: to ga je potreslo, on je živa vatra, gori od bijesa, razbijen je, ima sjajnu ideju, nešto ga je uhvatilo, ugasio se, u grupi puše svježi vjetar...

□ d) Kateheta dopunjuje izričaje krizmanika i sažima ono što ove slikovite usporedbe izražavaju.

d) Kateheta vraća razgovor na duhovski događaj. Tekst (radni list 6/1) čita se prema podijeljenim ulogama – pripovjedač, Petar, ljudi. Krizmanici potcrtavaju raznim bojama što govori pojedina osoba.

e) Poticaj za razgovor:

Upravo smo čuli da se dolazak Duha Svetoga često uspoređuje s olujom ili vatrom. Želimo sada vidjeti gdje i kako djeluje ova „vatra” i ova „oluja” Duha Svetoga u duhovskom događaju. Posebno pripazimo na riječi i ponašanje učenika i slušatelja.

○ Mogući odgovori: učenici se više ne boje. Izlaze na ulicu i propovijedaju stranim ljudi-

ma – prije su bili tjeskobno zaključani iza vrata. Opominju narod i traže krštenje. *Ljudi*: jedni su držali učenike pijanima, drugi su se osjećali pogodeni. Bili su zahvaćeni – „pogodeni u srca” – i pitali su se: „Što nam je činiti?” Mnogi su se krstili.

□ f) Kateheta ukratko sažme: Prošla dva sata vidjeli smo da Duh koji djeluje u Isusu jest Očev Duh. Tim su Duhom darovani učenici na Pedeseticu. Upravo smo o tome čuli. Slijedeći sat ćemo upoznati ljude našeg vremena koji žive od ovoga Duha.

4.5. Molitva

□ Grupa završava zajedničkom molitvom.

○ „Nadahni me, Duše Sveti, da sveto mislim.
Upravlja me, Duše Sveti, da sveto činim.
Privuci me, Duše Sveti, da sveto ljubim.
Ojačaj me, Duše Sveti, da sveto čuvam.
Čuvaj me, Duše Sveti, da sve to nikad ne izgubim. Amen.”

□ Ili kateheta slobodno formulira molitvu kao npr.:

○ „Veliki Bože, ti si izlio svoga Duha na učenike i oni se više nisu bojali. Oni su zapaljeni ognjem oduševljeno naviještali Isusovu Radosnu vijest. Izlij i na nas svoga Svetog Duha da nas drži budne i hrabre kad smo prestrašeni i obeshrabreni. Amen.”

7. Kako ljudi danas žive iz ovoga Duha

cilj sedme kateheze:

POKAZATI UDIO KRŠĆANA U DUHU SVETOMU

1. UVODNO RAZMIŠLJANJE

Nakon što su krizmanici na prošlim satovima upoznali kako su učenici bili „odusevljeni” Božjim Duhom, mogu sada upoznati muževe i žene koji su se na poseban način zauzeli, odnosno još uvijek zauzimaju za svoje bližnje. Oni su se potrudili – svaki na svoj način i na svome mjestu – da žive u Isusovom Duhu i da učine vjerodostojnom njegovu riječ, ne samo riječima već prije svega svojim djelovanjem.

S Majkom Terezijom i Maksimilijanom Kolbeom izabrane su osobe novije povijesti, da bi se na primjeru pokazalo kako, i u sa-

dašnjem vremenu, kao i u prošlim vremenima, ima ljudi koji su radikalno uredili svoj život prema zahtjevima Isusove poruke. Ova dva primjera nisu predstavljena prvenstveno kao uzori koje treba nasljedovati. To bi lako obeshrabrilo krizmanike. Ipak je za njih važno na ovim osobama zorno uočiti kako je Duh Božji i danas djelotvoran u ljudima.

Upravo se u krizmaničkoj dobi dječaci i djevojčice lako oduševljavaju onima koji im mogu „nešto reći”. U toku procesa osamostaljenja od roditelja oni su u traganju za vlastitim JA. Ako su još donedavno bezuvjetno preuzimali roditeljske norme i ljestvice vrednovanja, sada to u najmanju ruku prihvaćaju

s rezervom i uz obrazloženje. Trude se da urede svoj život prema vlastitim zamislima koje su nerijetko u suprotnostima s onim roditeljskim. Pritom su često podložni utjecaju grupe vršnjaka koji u razgraničenju sa svijetom odraslih razvijaju svoje vlastite norme. Ipak dječaci i djevojčice u ovoj dobi traže i prihvaćaju osobnosti koje u sebi „utjelovljuju” vrednote mladih, iako su ove vrlo apstraktne, kao npr. pravedno služenje potlačenima, iskrenost, vjerodostojnost.

S tim u vezi važno je da kateheta uz osobne podatke i povijesnu pozadinu prije svega istakne motivaciju/e nesvakidašnjeg načina života i djelovanja izabranih osoba (Majke Terezije, Maksimilijana Kolbea). Potom će krizmanici upoznati „kojega je Duha” Majka Terezija i Maksimilijan Kolbe. Moći će iskusiti da kršćanska vjera nudi vrednote i norme, po kojima i oni mogu urediti svoj život.

2. CILJEVI

Krizmanicima treba postati jasno:

- da i u današnjem vremenu ima ljudi koji potpuno uređuju svoj život prema Isusovoj poruci;
- da se izabrane osobe, svaka na svoj način i na svom mjestu, trude da učine vjerodostojnom ovu poruku;
- da su motivi njihova nesvakidašnjeg djelovanja utemeljeni u kršćanskoj vjeri.

3. METODIČKA SREDSTVA:

- radni list 7/1 i 7/2 „Primjer Majke Terezije”
- radni list 7/3 i 7/4 „Primjer Maksimilijana Kolbea”;
- radni list 7/5 „Primjer...”.

4. TOK SATA:

- opis slike;
- grupni rad;
- predstavljanje osobe;
- završni razgovori.

4.1. Opis slike: Majka Terezija i Maksimilijan Kolbe

- a) Krizmanici stavljaju preda se obje slike i promatraju ih.

b) Poticaj za razgovor (za obje slike):

- Tko je na ovim slikama?
- Što vam se posebno dopada na njima?
- Što vas najviše pogada?
- Kako biste opisali ove osobe?

c) Krizmanici spontano izražavaju svoje utiske (bez komentara).

4.2. Grupni rad: uspoređivanje dviju slika

□ a) Kateheta uvodi u grupni rad: Želimo poblize upoznati ove dvije osobe. Predstavite drugoj grupi svoj lik, njegov život, djelovanje, njegove pobude.

b) Krizmanici se dijele u dvije grupe. Svaka grupa predstavi jednu osobu. Iz priloženog životopisa članovi grupe potraže najvažnije okolnosti i posebno važne riječi i djela njihove osobnosti, i izlože to u kratkom izvještaju (radni list 7/2 i 7/4).

4.3. Predstavljanje osoba

□ a) Voditelji grupe predstavljaju osobu. Kateheta proširuje razgovor i upotpunjuje prilog da bi se bolje upoznala stvarna pozadina.

b) Kateheta još jednom svraća pozornost na slike: Ako još jednom bolje promotrimo slike, možda ćemo zapaziti nešto novo, što dosada nismo vidjeli.

c) Krizmanici još jednom promatraju i dopunjuju svoja zapažanja.

4.4. Zaključni razgovor: Motivi njihovog djelovanja

□ a) Poticaj za razgovor:

Svaki čovjek, kako smo to vidjeli, djeluje iz određene pobude. Osobe koje smo dosad upoznali, predale su se u službu bližnjemu na svoj način. Kakvo je vaše mišljenje o motivacijama njihova nesvakidašnjeg života i djelovanja?

○ Mogući odgovori: ljubav prema ljudima, sućut s ljudskom bijedom i nevoljom, učiniti nešto za druge, iz ljubavi prema Bogu, Kristova zapovijed, boriti se za pravdu...

□ b) Kateheta dopuni izvještaj krizmanika i upozori da su ove osobe živjele, odnosno žive iz Božjeg Duha.

c) Zaključujući, kateheta upozori da, osim navedenih primjera, ima još puno ljudi koji u

berkulozne bolesnike, kuće za neudate majke. U obrazovnim zanatskim centrima ljudi se osposobljavaju da žive od rada vlastitih ruku. Obitelji određenih siromašnih četvrti udružuju se (npr. izrađivači opeke, ribarskih mreža) tako da bi mogle preživjeti. Prigodom velikih katastrofa, poplava, suša, epidemija, Majka Terezija i njezine sestre brinu se o ugroženima. Majka Terezija i njezine sestre žive kao i siromasi kalkútskih predgrađa. Temeljno je načelo: ne stvarati sebi nikakve olakšice koje su siromasima uskraćene. To dolazi do izražaja prigodom redovničkog zavjetovanja: „Obveza potpunog i besplatnog služenja siromasima”.

RADNI LIST 7/2

Potražite najvažnije životne okolnosti, navedite najvažnije težnje i djela Majke Terezije.

Maksimilijan Kolbe

U ruskom dijelu Poljske, u Zdunska Wola, kod Lodza, rođen je 1894. godine Rajmund Kolbe. Njegov je otac kao tkalački radnik priskrbljivao skromna životna sredstva za šesteročlanu obitelj, a bio je član jedne tajne organizacije koja je htjela osloboditi Poljsku od carističkog jarma. Rajmund je naslijedio njegov ratoborni temperament; kad je čuo za nastojanje oslobodilačke vojske, htio im se priključiti. Kao šesnaestogodišnjak ušao je u franjevački novicijat kao brat Maksimilijan. Rano se odlučio za apostolat putem tiska. Tu je odluku kasnije nastojao produbiti. Studira u Rimu. Imao je dvadeset i jednu godinu kad je postao doktor filozofije; 1918. zaređen je za svećenika; 1919. završava studij postigavši doktorat iz teologije.

Kao mladi redovnik sve više iskusi neprijateljstvo protiv Crkve koje je posebno dolazilo od talijanskih slobodnih zidara. Stoga je htio osnovati duhovnu zajednicu koja bi kroz molitvu i apostolsku djelatnost poradila na obraćenju nevjernika. Sa sedam istomišljenika osniva 1917. pokret koji će dvadeset godina kasnije imati samo u Poljskoj 750.000 članova, prožetih marijanskim duhom, koji je u ovoj zemlji stoljećima ukorijenjen. Vrativši se u domovinu osniva 1922. prvi časopis

ovoga pokreta. Oboljenje na plućima udaljilo ga je od posla jednu godinu. Kad je 1927. godine dobio na dar komad zemlje, osnovao je svoj grad „Niepokalanow” (Marijingrad): tiskaru, radionice, samostansku zgradu, seminar za gimnazijalce. Konačno je imao 762 stanovnika (13 svećenika, 527 braće, 100 studenata teologije, 122 učenika).

Ljubio je siromaštvo i provodio jednostavan život. No za uspjeh njegova djela dobro su mu došli najmoderniji strojevi i postrojenja. Njegov je grad imao vlastiti željeznički kolodvor, radio-stanice, uzletišta, najveći samostan i tiskarski centar Poljske. Časopis je dostigao nakladu od milijun primjeraka. Katolički tjednik, pet mjesečnika, bezbrojne brošure i knjige izlazile su iz Niepokalanowa. Drugi svjetski rat prekinuo je ovaj veličanstveni apostolat. Nijemci zaposjedaju grad u rujnu 1939. Hapšenje stanovnika, opasnost od deportacije, nenadano puštanje na slobodu 8. prosinca (Marijin blagdan). Kad mu je uspelo na drugom dijelu grada mjesecima kriti 2.000 Židova, bio je 1941. zatočen od Gestapoa, surovo maltretiran i transportiran u Auschwitz.

U donjošleskom Brzegu (Brieg) živi 72. godišnji umirovljenik Franciszek Gajowniczek. 1941. p. Maksimilijan Kolbe umro je za nje u koncentracionom logoru Auschwitz.

„One večeri jedan od nas nije odgovorio na svoju prozivku. Odmah je u čitavom lageru podignuta uzbuna. Mi iz 14. bloka morali smo tri sata mirno stajati i tek su nas tada pustili. Ali za kaznu nismo dobili večere; naše sljedovanje bačeno je u kanal. Slijedećeg dana nisu nas poslali na rad. Oko tri sata poslije podne morali smo stajati na pisti. Sunce je peklo i mnogi su bili bespomoćni i padali jedan preko drugoga. Konačno su nam dali nešto za jelo. Nakon večernje prozivke, drama. Pukovnik Fritzch, komadant logora, došao je u pratnji oficira Palitscha i naredio da stojimo mirno. Još se uvijek sjećam njegovih riječi: 'Budući da zatvorenik koji je jučer pobjegao nije pronađen, desetorica će od vas umrijeti.' Stupio je pred nas i gledao jednog po jednog. Povremeno je izgovarao određeni broj. Kad se zaustavio preda mnom, shvatio sam da je došao na mene red. Rekao je samo 5659. Bio sam u istom redu kao Maksimilijan. Mislim, bio sam posljednji koji je trebao biti izdvojen. Prošlo je par se-

kundi. Sve se činilo gotovo. Tada konačno istupi iz reda broj 16670. On stane mirno pred komandanta i skine kapu. Čuo sam ga kako šapće njemački. Doktor Wlodarski, koji je stajao sasvim blizu, ispričovjedio mi je kasnije razgovor: 'Što želi ova poljska svinja?' – pitao je srdito Fritsch. 'Ja sam katolički svećenik' – odgovorio je Kolbe. 'I prilično sam star. Htio bih zauzeti njegovo mjesto' – i pritom pokazao rukom na mene. – 'On je pop' – reče oficiru sa svoje strane i doda kratko – 'Prihvaća se.' Stajao sam u redu prestrašen, bez vremena da kažem Maksimilijanu bar jednu riječ... Iskreno govoreći, dugo sam vremena imao grižnju savjesti pri pomisli na Maksimilijana. Kad sam konačno oslobođen, pobijedio sam taj osjećaj. I danas nakon toliko vremena jasno mi je da čovjek kao on ništa drugo i nije mogao uraditi. Možda je kao svećenik i na to mislio da mora biti kod osuđenika da bi odstranio od njih tragiku očajanja."

31. srpnja 1941. deset kandidata smrti bilo je stjerano, golo, u jednu podzemnu tamnu ćeliju. Nisu više ništa dobili za jesti i za piti. „Iz ove ćelije čula se dnevno glasna molitva, krunica, vjerske pjesme." 14. kolovoza živjela su još samo četvorica. Primili su smrtnu

injekciju, jer su trebali ovu ćeliju. P. Kolbe je umro posljednji. Tisuće Poljaka i Nijemaca sudjelovalo je 17. listopada 1971. u Bazilici sv. Petra kod njegova proglašenja blaženim, a 10. listopada 1982. još veći broj prigodom njegova proglašenja svetim, pod zazivom ispovjednika i mučenika.

Oba puta je bio prisutan i Franciszek Gajowniczek.

RADNI LIST 7/3

Kako ljudi danas žive iz Božjeg Duha?

Maksimilijan Kolbe.

(Uzme se koja fotografija koja prikazuje Maksimilijana Kolbea)

RADNI LIST 7/4

Potražite najvažnije životne okolnosti, navedite najvažnije težnje i djela Maksimilijana Kolbea.

RADNI LIST 7/5

Navedi iz svog života nekog čovjeka ili ženu koji su se na poseban način dali, odnosno, još uvijek daju u službu bližnjemu.

8. Kako se ovaj Duh očituje u našoj zajednici

cilj osme kateheze:

ISKUSITI KAKO SE ZAJEDNICA OČITUJE KROZ MNOGOSTRUKI VIDOVE

1. UVODNO RAZMIŠLJANJE

U ove dvije slijedeće teme bit će riječi o sudjelovanju u životu župske zajednice, na što se dječaci i djevojčice pripremaju sakramentom potvrde.

Treba uzeti u obzir da mnogi krizmanici nemaju gotovo nikakav odnos prema zajednici. Malo se njih osjeća članom te zajednice. Njihov stav prema zajednici često je ravnodušan ili odbojan. Nedostaje im kontakt s članovima i grupama kao i informacija o uređenju i djelovanju zajednice. Sama ta stvarnost priječit će neke krizmanike da se obrate zajednici. Određena informacija poslužiti će stoga kao prvi korak u otklanjanju predrasuda i drugih smetnji.

Unutarnje nagnuće (sklonost) krizmanika zajednici ne događa se po samom poznavanju

kateheze

osoba, grupa, službi. Uz to je potreban dublji uvid i iskustvo kršćanskog života. Zajednice se trebaju otvoriti krizmanicima, pružiti im mogućnost i pokazati im puteve i mnogostruke izraze svoga života. Doprinos tome može biti zajednička priprava na krizmu sa strane čitave zajednice, s posebnim udjelom roditelja i kumova.

Teškoća ove kateheze sastoji se u obuhvatnoj informaciji o zajednici. Krizmanici najprije dobivaju jednu sliku svoje zajednice, što im daje uvid u sve institucije, skupove, grupe i osobe. Slijedeći razgovor služi zbližavanju dječaka i djevojčica pojedinim osobama, grupama... zajednice. U toku sata dat će se neki *poticaji* koji se trebaju shvatiti tek kao napomene. Odgovarajući izvor može zavisiti od zanimanja grupe i njenih okolnosti. Budući da je problematično osjetiti nešto od života

zajednice isključivo putem razgovora, treba-ju krizmanici potražiti neku grupu, odnosno ustanovu, da bi tamo konkretno iskusili život zajednice. Može to biti dječja, omladinska ili obiteljska grupa, dječji vrtić, župski dom, bolnica ili starački dom. Ovaj posjet treba dogovoriti kateheta i odgovorna osoba određene grupe ili ustanove.

Život kršćana ima svoje središte u nedjeljnom slavljenju svete mise. Mnogi krizmanici gotovo ne posjećuju svetu misu od prve pričesti. Za sve je njih od velike važnosti da shvate prema svojoj dobi značenje euharistijskog slavlja. Unutar krizmaničke kateheze ne treba svakako bezuvjetno vršiti istu zadaću, želi li vanjski okvir biti sačuvan. Ali slavljenje mise za vrijeme pripreme na sakrament potvrde može biti izvanredan doprinos.

2. CILJEVI

Krizmanici trebaju upoznati i iskusiti:

- kakav odnos oni sami imaju prema zajednici;
- kako se život jedne zajednice mnogostruko izražava;
- kako je zajednica nošena osobnim doprinosom svojih članova;
- da je izvor i vrhunac aktivnosti slavljenje euharistije.

3. METODIČKA SREDSTVA:

- radni list 8/1 i 8/2 „Naša župna zajednica”;
- župski listovi, novine, spisi o Crkvi (jubileji, proslave i sl.);
- lista podataka o zajednici (za katehete);
- plakati.

4. TOK SATA:

- pojedinačni rad, odnosno rad udvoje;
- razmjena informacija i iskustava;
- planiranje posjeta.

4.1. Pojedinačni rad, odnosno rad udvoje

□ a) Kateheta najprije pogleda zadatak iz prošle kateheze. Ne treba ocjenjivati. Dosta je da posluži kao most između „idealne slike” i vlastitog iskustva krizmanika.

b) Kateheta uvodi u temu kateheze: U potvrdi slavimo „oduševljenje” za Isusovu

stvar. Ojačani smo da možemo Božjim Duhom urediti svoj život. Danas se želimo bolje informirati o svojoj zajednici, u kojoj su mnogi kršćani živjeli i još uvijek žive, i u kojoj i mi možemo doživjeti nešto od onog što znači: u Duhu Isusa Krista jedan s drugim i jedan za drugog živjeti, vjerovati i slaviti. Koje osobe, grupe i ustanove mjerodavno određuju život u našoj zajednici?

c) Kateheta podijeli list 8/2. Krizmanici čitaju kartice a zatim ih izrežuju.

d) Kateheta daje zadatak: Potražite kartice koje opisuju što posjeduje naša zajednica.

e) Rezultati pojedinačnog rada obrade se zajedno. Razjasne se pojmovi koje krizmanici ne razumiju.

○ Može se raditi o slijedećim pitanjima: Što je župska tajnica ili tajnik? Što znači karitas? Što je to udruženje...?

□ f) Krizmanici sada imaju pred sobom samo izabrane kartice. Kateheta podijeli radni list 8/1 i zamoli krizmanike da stave (nalijepe) kartice oko simbola crkve.

g) Krizmanici unose ostale podatke (veličina župe/zajednice, služba Božja, ime i adresa) u za to predviđena polja.

○ Kateheta pripremi listu najvažnijih podataka da bi mogao dati informacije o župi/zajednici.

4.2. Razmjena informacija i iskustava

□ a) Kateheta uvodi u razmjenu informacija i iskustava: Ova slika naše zajednice služi samo kao pregled. Sada želimo поближе upoznati pojedina područja.

b) Moguća tematska područja i poticaji:

– *Župsko vijeće ili Crkveni odbor:*

Poznate li nekoga tko tamo radi? Zna li čime se bavi?

– *Grupe mladih*

Tko je od vas član grupe? Ispričaj što radite u grupi. Može li se još dječaka i djevojčica prijaviti u vašu grupu?

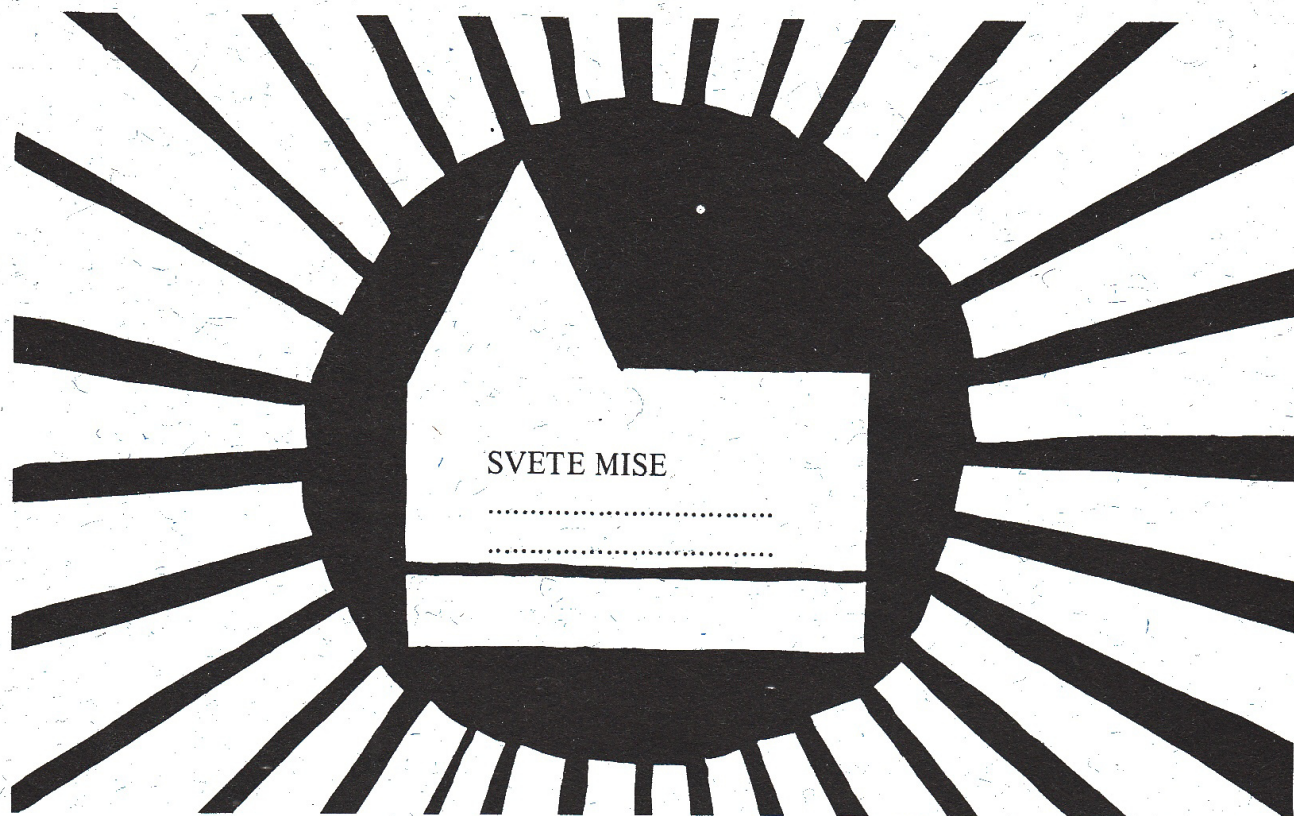
– *Župni ured:*

Tko je već bio u župnom uredu? Što ste tamo radili? Što još znate o ulozi Župnog ureda?

– *Župni dom:*

Što sve ima tamo? Jeste li već posjetili župni dom?

RADNI LIST 8/1: Naša župska zajednica

RADNI LIST 8/2: „Naša župa ima...”

ŽUPNIK	SESTRE
KAPELAN	KARITAS
DUHOVNA POMOĆNICA	MINISTRANTI
ORGULJAŠ	DJEČJI VRTIĆ
ŽUPSKO VIJEĆE	DOM STARACA
ŽUPSKI DOM/OML. CENTAR	AKOLITI
CRKVENI ZBOR	SAMOSTAN
ŽUPNI URED	ŽUPNA KNJIŽNICA
MUŠKO UDRUŽENJE	ŽENSKO UDRUŽENJE
GRUPE MLADIH	OBITELJSKE GRUPE
CRKVENI ODBOR	BOLNICA
LÉKTORI	.....

– **Župna knjižnica:**

Tko pozna našu župnu knjižnicu? Kad je otvorena? Tko je posuđivao knjige iz knjižnice? Kakvih knjiga ima tamo?

c) Kateheta podijeli ili pokaže primjerak župnih novina, časopisa ili glasila o crkvi. Dadne osnovne informacije, slike, karte, statistiku... Ovi primjerci mogu ostati kod krizmanika dok ih oni trebaju, a poddatke mogu unijeti u svoju mapu ili sami pribaviti materijal.

4.3. Planiranje: „Naša grupa posjećuje...”

□ a) Kateheta pozove krizmanike da zajedno pođu u posjet. Dosad smo samo govorili o zajednici. Sada želimo točno upoznati i jedan dio te zajednice.

○ Vrijeme i mjesto ugovore se s odgovarajućim osobama i s drugim grupama krizmanika.

□ b) Ako je posjet predviđen za kasniji sat, krizmanici pribilježe mjesto i vrijeme susreta. Kod manje „informiranih” grupa, razgovor i razmjene informacija i iskustava teško će se ostvariti. U tom slučaju kateheta treba odmah nakon kratkog razgovora organizirati posjet crkvenoj ustanovi ili grupi.

○ Napomena za razgovor: npr. sa zvonarom u crkvi, sa župnim tajnikom/com – knjiga krštenih, prvopričesnika, krizmanika, s upraviteljima župskog vijeća ili crkvenoga odbora,

katehetom, lektorom, akolitom, drugim župnim osobljem: ne gubiti se u tehničkim pojedinostima, izložiti smisao i namjenu rada, razloge, motive zašto ta osoba obavlja taj posao, navesti poteškoće, uspjehe, nespo-razuje, istaknuti zaslužne članove!

Posebno se preporučuje posjet gdje djeca mogu postati članovi akcije, npr. aktivne vjeronaučne grupe; vođa grupe ukratko objasni njihovu aktivnost i zatim uspostavi s krizmanicima neposredan odnos.

4.4. Molitva

□ Na kraju kateheta moli:

○ „Gospodine, Bože naš, ti si sabrao u svoju zajednicu mlade i stare ljude, jednostavne i mudre, bogate i one koji se teško muče. Daj svakom pojedinom svoga dobrog Duha Svetoga da tebe i sebe same međusobno bolje razumijemo i napredujemo na putu, na kojeg si nas ti upravio. To te molimo u Isusu Kristu. Amen.”

□ Ili slobodno izrečena molitva:

○ „Gospodine, uopće nisam znao da u našoj zajednici toliko ljudi predano vrši svoju dužnost. Na mnogim mjestima, u radu s mladima, u brizi za starije i nemoćne... može se doživjeti: ovdje ljudi pomažu jer su ispunjeni tvojim Duhom. Udijeli im snagu za budući rad i pokaži mi gdje sam ja potreban. Gospodine, daruj mi svoga Duha. Amen.”

9. Kako djelovati iz ovoga Duha

cilj devete kateheze:

POKAZATI KAKO MOŽEMO ŽIVJETI KAO KRŠĆANI ZAUZETOST U SVOJOJ ZAJEDNICI

1. UVODNO RAZMIŠLJANJE

Nakon što smo dosad govorili isključivo o tome kako se drugi ljudi otvaraju daru Duha, u ovoj katehezi treba krizmanicima jasno predočiti potrebu njihove vlastite zauzetosti. U prvom redu zajednica pruža prostor za osobno i konkretno ostvarenje vjere. Krizmanici pripadaju zajednici i zato snose dio odgovornosti za njezin život. Oni su sami pozvani na suradnju.

Treba odmah razjasniti da svi članovi zajednice ne primaju u istoj mjeri sve darove, nego Duh daje ovome jedne, onome druge darove.

Potom treba znati za što su dani darovi Duha – ne za privatnu korist, već na služenje drugima.

Za razliku od posebnih milosnih darova – zvanih karizme – biskup podjeljuje u molitvi krizmanicima sedam darova, tj. puninu Duha Svetoga. Iz toga Duha treba svaki kršćanin

živjeti i otvoriti se posebnim darovima milosti.

Da bi krizmanici razumjeli kako Duh i u njihovom konkretnom životu može biti djelotvoran, pružit će im se – pomoću „Sedam darova Duha Svetoga” – praktična pomoć. Ova jasna pomoć treba biti djelotvorna u osobnom/privatnom životu krizmanika, a zatim također i u akciji „izgrađivanja zajednice”.

2. CILJEVI

Krizmanici trebaju upoznati i iskusiti:

- da Duh Božji daje svakom čovjeku posebne darove;
- da će oni sami biti „darovani” određenim držanjem i sposobnostima, kako se to lijepo izražava u „Sedam darova Duha Svetoga”;
- kako će snagom Duha Svetoga živjeti kao kršćani.

3. METODIČKA SREDSTVA:

- radni list 9/1 „Sedam darova Duha Svetoga”;
- radni list 9/2 „Duh Sveti u mom životu”;
- plakat, bojice.

4. TOK SA TA:

- razgovor;
- grupni ili pojedinačni rad;
- (eventualno) planiranje zajedničke akcije.

4.1. Razgovor: Duh daje svakom čovjeku poseban dar

□ a) Kateheta poveže temu s temom prošlog sata: Na našem prošlom susretu informirali smo se o svojoj zajednici. Danas želimo vidjeti kako mi sami možemo djelovati iz Božjeg Duha.

b) Kateheta: Ja ću vam sada pročitati što apostol Pavao piše o darovima Duha. Uočite koje darove on poklanja ljudima. Kateheta čita 1 Kor 12, 4–10. Odgovori se skupe i ubilježite na plakat.

○ Darovi; poučavanja, tumačenja vjere, ozdravljenja, čudesa... Važno je ustanoviti: svakome drugi dar, ne jednome sve, a drugome ništa.

kateheze

4.2. Grupni ili pojedinačni rad

□ a) Kateheta nastavi: U sakramentu potvrde, dok drži raširene ruke, biskup moli ovu molitvu:

○ „Svemogući Bože, Oče Gospodina našega Isusa Krista, ti si ove mlade kršćane, našu braću i sestre, po krštenju oslobodio Adamove krivnje, ti si ih vodom i Duhom Svetim obdario novim životom. Molimo te, Gospodine, pošalji im Duha Svetoga Branitelja. Daj im Duha mudrosti i znanja, Duha savjeta, spoznaje i jakosti, Duha pobožnosti i straha Božjega. Po Kristu, našem Gospodinu. Amen.”

□ b) Kateheta još jednom ponovi ovih sedam darova Duha i objasni djeci simboličko značenje broja sedam.

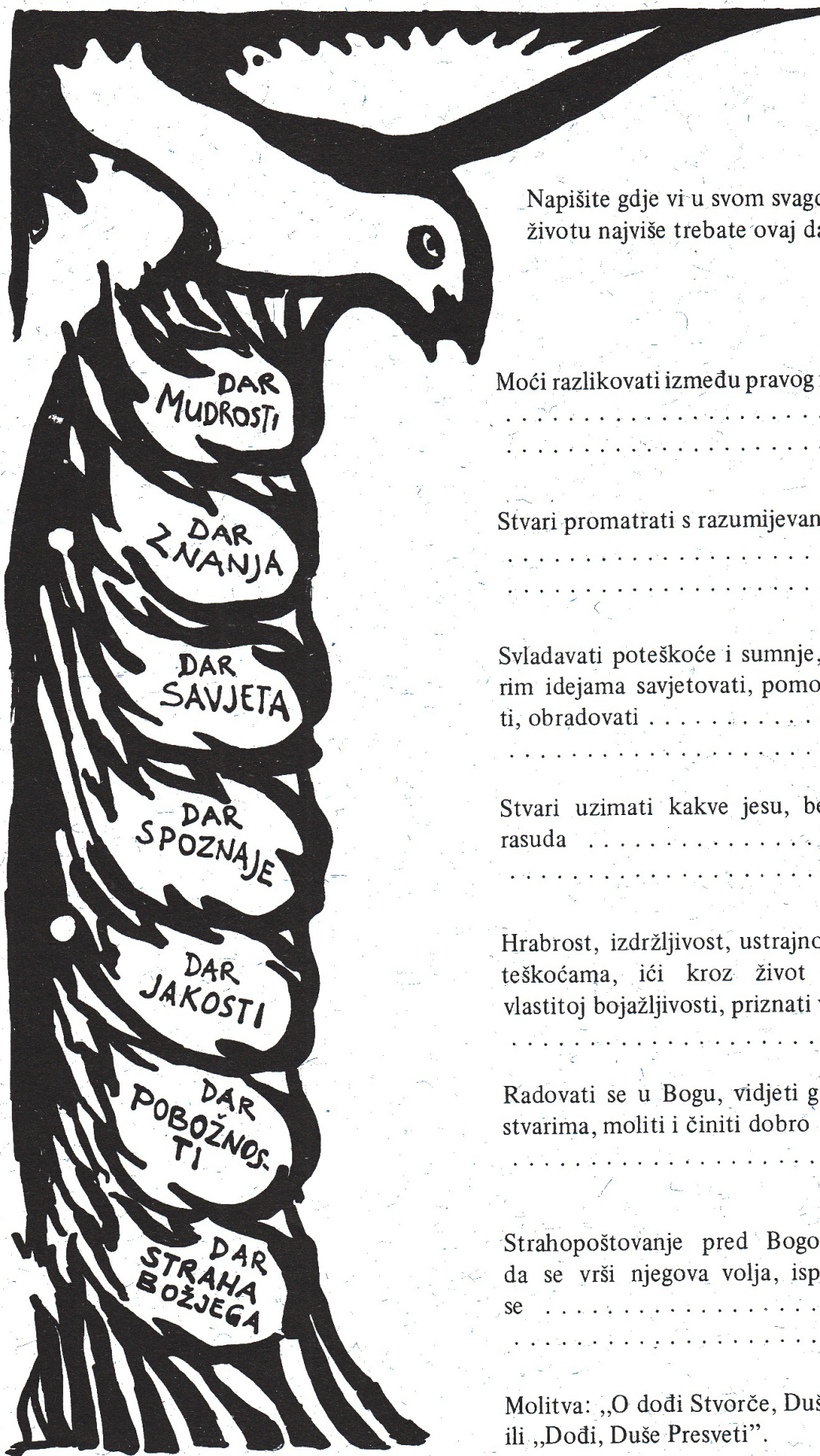
○ Broj „7” smatran je kod mnogih naroda svetim brojem. Označava puninu, ispunjenje. „Sedam darova Duha Svetoga” potječe iz Staroga saveza (Iz 11,2). Ti darovi ne žele biti isključivi, već žele naznačiti svu puninu Svetoga Duha. Mogu se usporediti s darovima Duha što se spominju u poslanici Galaćanima (5, 22–23); ondje je navedeno više i drugačijih pojmova. Darovi Duha nikad se ne daju „rukom uhvatiti”.

□ c) Biskup, dakle, moli Boga da primite sedam darova Duha Svetoga. Na vašem radnom listu 9/1 vidite navedene sve te darove. Razmislite zajedno s kolegom koji je pored vas gdje ove darove treba u vašem svagdašnjem životu. (Razgovor s kolegom.)

d) Razmjena i sažetak razgovora. Krizmanici stavljaju uz darove Duha svoja iskustva. Kateheta istakne ona koja su posebno bliska životu. I on sam navede nekoliko primjera iz vlastitog života.

○ U razgovoru treba još jednom razjasniti da se kod slavljenja sakramenta potvrde u molitvi za Duh Svetoga ne moli za veću inteligenciju ili bolje pamćenje, već za jedan novi kršćanski stav, za život iz Duha Svetoga.

□ e) Daljnje poticaje za življenje iz Božjeg Duha u zajednici i u drugim životnim sredinama sadrži radni list 9/2. Ako se slijedeća točka kateheze (planiranje zajedničke akcije) ne izvodi, ovaj list može poslužiti za domaću zadaću.

Napišite gdje vi u svom svagdašnjem životu najviše trebate ovaj dar Duha

Moći razlikovati između pravog i krivog

.....
.....

Stvari promatrati s razumijevanjem . . .

.....
.....

Svladavati poteškoće i sumnje, te dobrim idejama savjetovati, pomoći, tješiti, obradovati . . . . .

.....

Stvari uzimati kakve jesu, bez predrasuda . . . . .

.....

Hrabrost, izdržljivost, ustrajnost u poteškoćama, ići kroz život usprkos vlastitoj bojažljivosti, priznati vjeru . . .

.....

Radovati se u Bogu, vidjeti ga u svim stvarima, moliti i činiti dobro . . . . .

.....

Strahopoštovanje pred Bogom, želja da se vrši njegova volja, ispovijedati se . . . . .

.....

Molitva: „O dođi Stvorče, Duše Svet” ili „Dođi, Duše Presveti”.

4.3. (Eventualno) planiranje zajedničke akcije

□ a) Poticaj:

Dosad smo prvenstveno govorili o tome što pojedini od nas može učiniti. Sad bismo trebali malo razmisliti gdje i kako se mi kao grupa krizmanika možemo zauzeti? Što mislite o tome? Možda svatko od vas ima neku ideju?

b) Krizmanici se domišljaju i dogovaraju o prijedlozima.

c) Grupa se dogovara o prijedlogu akcije. Kateheta upozori na neke mogućnosti u zajednici gdje se krizmanička grupa može aktivno uključiti.

○ Primjeri: Za dan staraca pripremiti priredbu uz pjevanje i glazbu, organizirati akcije za Karitas, pripremiti službu Božju za mlade, za crkveni god brinuti se o jednom štandu, skupljati staru odjeću ili stari papir, posjetiti bolesnike uz mali dar, oprati auto, dobitak dati u dobrohotne svrhe, pripremiti križni put uz svoje kolaže...

□ d) Na kraju se dogovori o pojedinostima i utvrdi vrijeme i mjesto akcije.

4.4. Molitva

□ Na koncu kateheta predloži grupi da mole zajedno (za dolazak) Duha Svetoga. Konkretna situacije koje su krizmanici naveli u listu (9/1) mogu ovdje poprimiti oblik molitve.

○ Na primjer:

– Katkada ne znam razlikovati pravo od krivoga; tada osjećam potrebu Duha Božjega.

Svi: Dođi, Duše Sveti, i ostani s nama!

– Katkada sam obeshrabren i razočaran i tada osjećam da trebam Duha Božjega.

Svi: Dođi, Duše Sveti, i ostani s nama!

□ Ova se spontana molitva može zaključiti molitvom Duhu za sedam darova, što je moli biskup kod potvrde:

○ „Molimo te, Gospodine, pošalji nam Duha Svetoga Branitelja. Daj nam Duha mudrosti i znanja, Duha savjeta, spoznaje i jakosti, Duha pobožnosti i straha Božjega. Po Kristu, Gospodinu našem. Amen”

RADNI LIST 9/2

Potvrda nas osposobljava da uredimo svoj život po Duhu. Nismo prepušteni sami sebi. Duh nas pomaže.

Na ovoj stranici naći ćete nekoliko pobuda.

- Pročitajte ih pažljivo u miru
- Razmislite ima li nešto što biste vi mogli učiniti
- Ne trebate sada odlučiti, pročitajte kod kuće još jednom.

Možda imate i drugih prijedloga; dopišite ih

1. U svijetu se vode mnogi ratovi; na mnogobrojnim mjestima ljudi umiru od gladi. Jesam li spreman u svojoj sredini upozoriti na zlo i pomoći onima koji trebaju pomoć?
2. Broj starih i osamljenih ljudi stalno raste. Jesam li spreman naći za njih vremena i posjetiti ih?
3. Za misije su odgovorni svi u Crkvi. Jesam li spreman kao misijski pomoćnik staviti se zajednici na raspolaganje?
4. Pripremanje službe Božje nije samo svećnikova briga. Jesam li spreman zauzeti se za misu mladih kao: čitač, ministrant, član omladinskog zbora, član liturgijske grupe?
5. I vjeronauk traži suradnju. Jesam li spreman aktivno se zauzeti, informirati se o pitanjima vjere, sudjelovati u tematskim diskusijama u traženju rješenja?
6. Tko priznaje svoju vjeru i pripadnost Crkvi, nije mu uvijek lako. Jesam li spreman pred svojim vršnjacima priznati svoju vjeru: u razredu, sportskom društvu, grupi?
7. U zajednici postoje različite grupe. Jesam li spreman biti aktivni član jedne od njih?
8. Svaka grupa treba članove kojima bi mogla povjeriti odgovorne dužnosti. Jesam li spreman preuzeti obveze za koje sam sposoban: u školi, sportskom društvu, grupi?
9. ....
10. ....

10. Slavljenje potvrde

cilj desete kateheze:

RAZUMJETI LITURGIJU POTVRDE

1. UVODNO RAZMIŠLJANJE

Napomena: Prije ove zaključne kateheze neizostavno treba posvetiti barem jednu nastavnu jedinicu sakramentu pokore, kao pozivu na obraćenje što ga Duh Sveti zahtijeva od krizmanika. Cilj je te kateheze iskusiti osloboditeljsko djelovanje sakramenta pokore i steći novi pristup primjeren dobi penitenta. Ovoj temi posvećen je čitav broj KATEHEZE 1/1982, pa stoga upućujem na nj, kako na studijsku, tako i na praktično-katehetsku primjenu.

Na kraju priprave na potvrdu kateheta će sigurno ustanoviti da se još mnogo toga mora uraditi. Ipak treba upravo on prizvati sebi u pamet: uza sva neminovna i nužna pedagoška nastojanja, dar uskrslog Krista – Duh Sveti – jest i ostaje konačno Božji dar, što ga možda možemo očekivati, ali prije svega moramo za nj moliti.

Na posljednjem satu treba krizmanicima rastumačiti i približiti slavlje potvrde u njegovim najvažnijim elementima:

- riječi i znakovi potvrde;
- zašto biskup podjeljuje potvrdu;
- značenje ispovijesti vjere.

Sakramentalni znakovi nisu nikakva čarolija. Ovaj nesporazum možemo često susresti kod potvrđenika. Stoga je važno izgraditi pravi pristup razumijevanju ovih znakova i uputiti na njihovu povezanost s riječima.

Ima znakova koji samo objašnjavaju (npr. krsna svijeća, krsno odijelo), ali ne izriču odlučujući znak sakramenta. Sakramentalni je znak:

- kod krštenja: polijevanje vodom;
- kod potvrde: mazanje uljem u znaku križa.

U svom svakodnevnom ophođenju trebamo znakove koje neposredno razumijemo (razni pozdravi, pokloni), ali tek uz to izgovorena riječ daje puni smisao ovom znaku i čini ga „jednoznačnim“.

Pojedini elementi slavljenja potvrde:

- *Mazanje krizmom* u obliku križa, uz riječi koje biskup izgovara: „N.N. budi ope-

čaćen darom Božjim, Duhom Svetim.” Mazanje uljem upotrebljava se za ozdravljenje i jačanje. Mazanje krizmenim uljem označava spasenjsku snagu i okrepljujuće djelovanje sakramenta. Mazanje u obliku križa upućuje na Krista: krizmanik pripada Kristu, njegov je svjedok.

Riječi: „Budi pomazan (opečaćen, označen, obilježen) Darom Božjim – Duhom Svetim” – daju krizmaniku shvatiti da po primanju Duha Svetoga postaje ojačan u vjeri kojom je zauvijek obilježen.

– *Polaganje ruku:* Biskup polaže ruke na glavu potvrđenika.

U izraelskom narodu i u Crkvi polaganje ruku ima razna značenja: može uvesti u posjedovanje nečega, označiti odgovornost, moliti ili dijeliti Božji blagoslov. No, prije svega, polaganje je ruku u Novom savezu obred podjeljivanja Duha Svetoga.

– *Potvrdenikov odgovor:* Amen. U Starom savezu često se nalazi izraz kojim se želi potkrijepiti govor drugoga i učiniti ga svojim (ugovor, zakletva, prokletstvo, molitva, blagoslov). „Amen” znači: doista, tako je, tako treba biti. Nakon pomazanja i biskupovih riječi „Budi pomazan darom Božjim – Duhom Svetim”, potvrdenik glasno dadne svoj pristanak. Potvrdni karakter ove riječi treba biti krizmaniku jasan.

– *Dužnost biskupa i kumova.* Biskup je prvotni djelatelj potvrde. On je obično djelatelj sakramenta jer time posebno dolazi do izražaja veza s prvim dolaskom Duha na blagdan Pedesetnice. Apostoli su polaganjem ruku dijelili vjernicima Duha Svetoga što su ga sami primili. To ujedno znači usku povezanost krizmanika s Crkvom i zadaću Crkve da pred ljudima pruži svjedočanstvo o Kristu.

Kum polaže svoju desnu ruku na rame krizmanika i imenuje ga. On predstavlja svoga štićenika, kojeg je pratio za vrijeme priprave na potvrdu. Kum tako reći svjedoči pred biskupom: ovaj je mladi čovjek počeo samostalno vjerovati. Priznaje vjeru Crkve u kojoj su ga krstili njegovi roditelji. Očekuje ojačanje i učvršćenje svoje vjere po ovoj potvrdi.

2. CILJEVI

Krizmanici trebaju shvatiti:

- značenje sakramentalnih riječi i znakova;
- zašto biskup podijeljuje potvrdu;
- da potvrda zahtijeva njihovo vlastito priznanje vjere.

3. METODIČKA SREDSTVA:

- radni list 10/1 „Biskup nas potvrđuje”;
- radni list 10/2 „Naše biskupije”;
- radni list 10/3 „Krsna ispovijest”.

4. TOK SATA:

- razgovor;
- ispunjavanje radnih listova;
- razgovor: ispovijest vjere.

4.1. Razgovor: značenje sakramentalnih znakova i riječi

□ a) Kateheta podijeli radni list 10/1 i pokaže na jednom djetetu postupak krizmanja.

b) Slijedeći razgovor pojašnjava sakramentalne riječi i znakove. Krizmanici ispisuju glavne riječi (oznake) nakon svake točke.

● *Mazanje krizmom:*

□ — U kojim prilikama upotrebljavamo ulje i mast u našem svagdašnjem životu?

○ Ulje i mast služe za zaštitu i za jačanje: zaštita od sunca, njega kože, liječenje rana.

□ Kateheta informira o značenju pomazanja u Starom savezu.

○ U Starom savezu kraljevi, svećenici i proroci bivali su pomazani uljem da bi im Duh Božji davao snagu za izvršenje poslanja. Mesi-ja = Krist = Pomazanik.

□ Što dakle znači naše pomazanje?

○ Pomazanje znači: kao što ulje i pomast prodiru u našu kožu, krijepe i jačaju zdravlje, tako i Božji život — Duh Božji — prodre u nas i jača našu vjeru.

● *Pečaćenje znakom križa*

⊗ Gdje ste već vidjeli pečat i zašto se upotrebljava?

○ Pečat, biljeg, potpis, nalazimo u ispravama i svjedodžbama. Njim se potvrđuje da je isprava vjerodostojna i da su podaci točni.

□ Zašto bivamo opečaćeni (obilježeni, označeni) u obliku križa?

○ Onaj koji nas obilježava jest sam Krist.

● *Polaganje ruku*

□ Za vrijeme obreda potvrde biskup polaže ruke na glavu krizmanika. Što znači polaganje ruku?

○ Polaganje ruku može značiti; zaštitu, utjehu, uvod u posjed, prenošenje snage i vlasti.

□ Što znači polaganje ruku kod potvrde i tomu prethodno širenje ruku?

○ To je znak prenošenja kojim se predočuje da pomazanjem Duh Sveti — Život Božji — silazi na potvrđenike.

● *Riječi pobjele — Amen*

□ Kum predstavlja potvrđenika imenujući ga pred biskupom. Biskup izgovori krizmenikovo ime i kaže: „... budi pomazan darom Božjim koji je Duh Sveti.”

○ Biskup se sasvim osobno obraća potvrđeniku — njegovim vlastitim imenom.

□ Potvrđenik odgovori glasno i razgovjetno: „Amen!”

○ „Amen” je hebrejska riječ a znači: „Tako neka bude!”

4.2. Ispunjavanje radnog lista: potvrda u zajednici Crkve

□ Podijeli se radni list 10/2. Kateheta nastavi: Krizmu će podijeliti biskup. On sam dolazi u našu zajednicu ili šalje svoga zamjenika (pomoćnog biskupa). Vas će krizmati... Kateheta tumači zašto biskup podjeljuje potvrdu.

○ Na dan Pedesetnice apostoli su primili Duha Svetoga kojega dalje predaju vjernicima. Biskupi kao nasljednici apostola čine isto dijeljenjem potvrde.

□ Biskup predvodi našu biskupiju. Koji gradovi pripadaju našoj biskupiji?

○ Dovoljno je da djeca imaju opći pregled svoje biskupije.

□ Dok vas biskup krizma, prati vas i vaš krizmeni kum. Za vrijeme obreda on postavlja svoju ruku na vaše rame. Što izražava time?

- Mogući odgovor: želi nam pomoći, on je za nas, on je naš prijatelj. Kum „stoji” iza potvrđenika. To pokazuje da se vjeru ne živi sam. Mi smo u vjeri upućeni jedni na druge.
- Kateheta upozori da je ta stvarnost posebno uočljiva kad zajednica slavi euharistiju.
- Na svetoj gozbi su svi: biskup, krizmanici, roditelji, kumovi i čitava zajednica — povezani s Kristom i međusobno.

4.3. Ispovijest vjere

- a) Kateheta još jednom podsjeti na prvi sat i pokaže na radnom listu 1/1:
  - roditelji ispovijedaju svoju vjeru (krštenje);
  - ja ispovijedam svoju vjeru (potvrda).
 Poticaj za razgovor: Zašto roditelje pitaju o njihovoj vjeri? Zašto vas pitaju o vašoj vjeri?

○ Malo dijete još ne može ispovjediti svoju vjeru. Roditelji kod krštenja svoga djeteta ispovijedaju svoju vjeru i obećavaju da će odgojiti dijete u toj vjeri. Krizmanik može sam odgovoriti na pitanje o svojoj vjeri. Krštenje i potvrda su nezamislivi bez vjere. Stoga su izričita pitanja o vjeri posebno važna. S ispovijedanjem vjere krizmanik prihvaća i svoje krštenje.

- b) Podijeli se radni list 10/3. Jedan krizmanik čita. Kateheta prođe s krizmanicima sva pitanja i odgovore.

c) Kateheta: Sve što smo do sada govorili u prošlim devet kateheza, povezano je s ispoviješću vjere. Ako prolistate svoju mapu/bilježnicu, moći ćete uz svaki radni list odgovoriti na jedno pitanje iz ispovijesti vjere. Počnite s drugim satom. Krizmanici prolaze radne listove i bilježe na radni list 10/3 koji se radni listovi slažu uz jedno od pet pitanja.

- *Odričete li se...?* Primjer iz nogometa 2/1 i 2/2, kolaž „Neduh” u svijetu (treći sat).

Vjerujete li u Krista? Nazaret — perikopa (4/1), prizori iz Isusova života (četvrti sat), pranje nogu (5/1), Isusov lik (5/2—3).

Vjerujete li u Duha Svetoga? Duhovski događaj (6/2). Majka Terezija (7/1—2), p. Kolbe (7/3—4), Sedam darova (9/1), podjela krizme (10/1).

Vjerujete li u Crkvu? Naša župska zajednica (8/1), naša biskupija (10/2).

4.4. Molitva

- Na kraju kateheta pozove djecu da još malo ostanu u klupi. Zatim izgovaraju kao molitvu ispovijest vjere — kako to biskup čini kod podjele potvrde u obliku pitanja (radni list 10/3).

○ „Dodi, Duše Stvoritelju! Ostani kod nas, posjeti srca ove svoje djece! Što je tvoja moć stvorila, nek ispuni tvoja milost!”

ISPOVIJEST VJERE

Biskup pita krizmanike:

„Odričete li se sotone i sve njegove zavodljivosti?”

Krizmanici zajedno odgovore:

„Odričem!”

Biskup:

„Vjerujete li u Boga, Oca Svemogućega, Stvoritelja neba i zemlje?”

Krizmanici:

„Vjerujem.”

Biskup:

„Vjerujete li u Isusa Krista, Sina njegova jedinoga, Gospodina našega, koji je rođen od Djevice Marije, mučen i pokopan, uskrsnuo od mrtvih i uzašao s desna Ocu?”

Krizmanici:

„Vjerujem!”

Biskup:

„Vjerujete li u Duha Svetoga, Gospodina i životvorca koji je nekoć darovan apostolima na poseban način na blagdan Pedesetnice a danas vama po sakramentu potvrde?”

Krizmanici:

„Vjerujem!”

Biskup:

„Vjerujete li u svetu Crkvu katoličku, općinstvo svetih, oprostjenje grijeha, uskrsnuće mrtvih i život vječni?”

Krizmanici:

„Vjerujem!”

Biskup prihvati ovo vjerovanje kao vjerovanje Crkve:

„To je naša vjera, to je vjera Crkve, nju ispovijedamo u Isusu Kristu.”

Napomena:

Ova i slijedeća stranica dolaze na kraju KATEHEZE, a sastavni su dio 10. kateheze

RADNI LIST 10/1

Biskup

nas krizma polažući ruku i mažući nas krizmom u znaku križa.

Znamenovanje križem
znači:

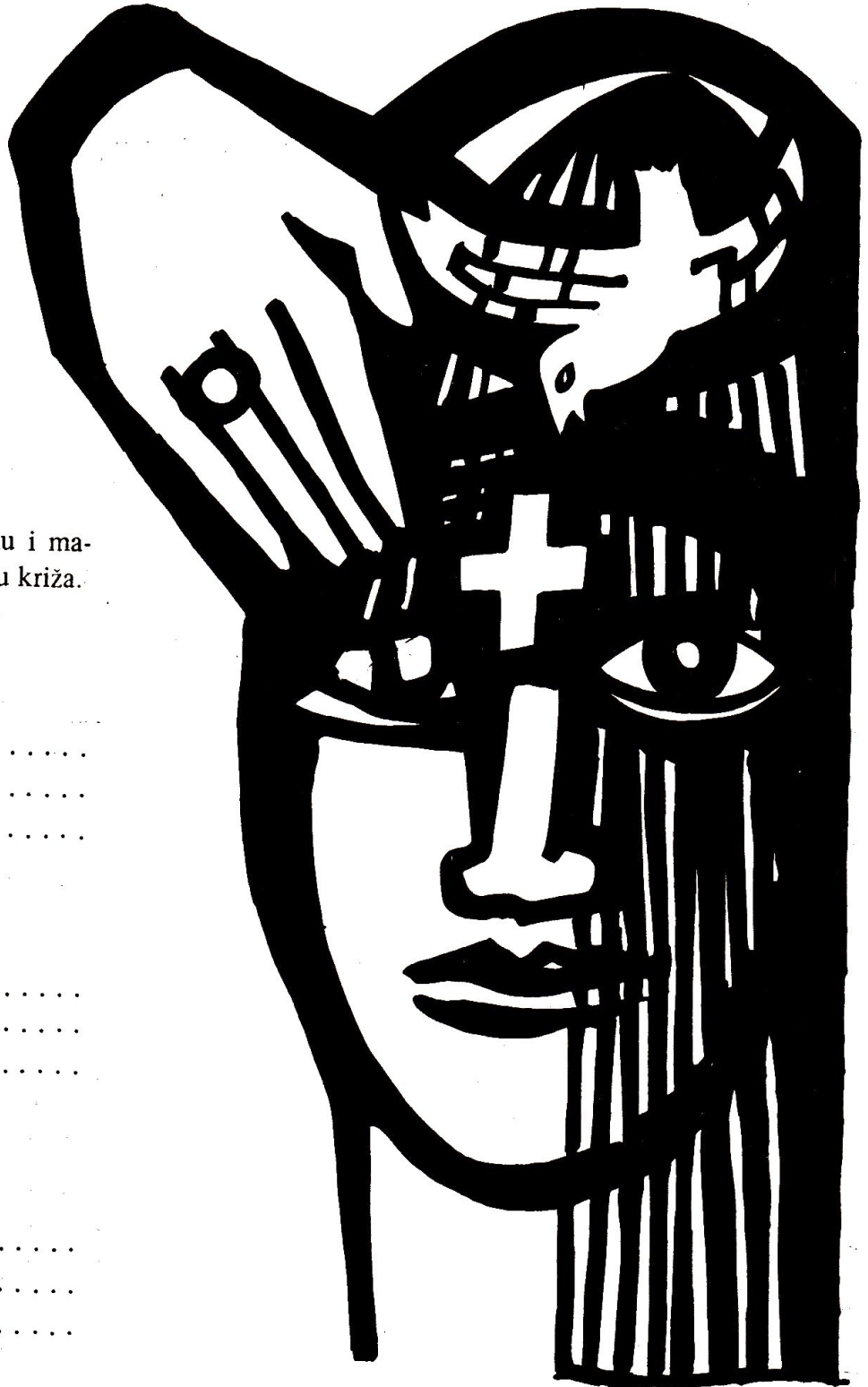
.....
.....
.....

Pomazanje
znači:

.....
.....
.....

Polaganje ruku
znači:

.....
.....
.....

Biskup oslovljava krizmanike imenom

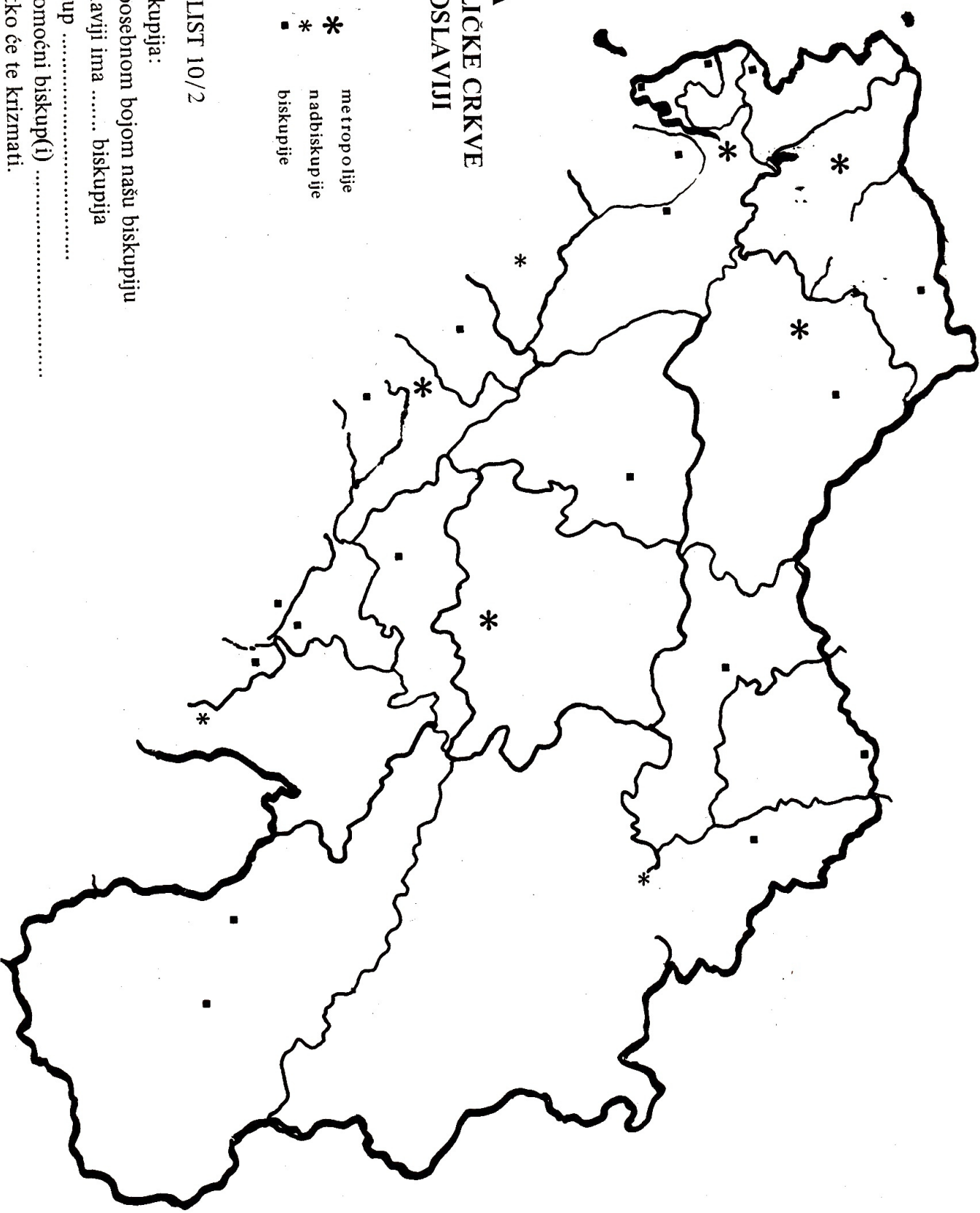
„... **BUDI OPEČAČEN DAROM BOŽJIM, DUHOM SVETIM**”

Ja odgovaram: „Amen.” To znači: .....

Bit ću krizman ..... datum ..... od .....

KARTA KATOLIČKE CRKVE U JUGOSLAVIJI

* metropolije
* nadbiskupije
■ biskupije

RADNI LIST 10/2

- Nаша biskupija:
- Istakni posebnom bojom našu biskupiju
- U Jugoslaviji ima ..... biskupija
- Naš biskup .....
- Naš(i) pomoćni biskup(i) .....
- Označi tko će te krizmati.